

EPARQUIA SÃO JOÃO BATISTA IGREJA GRECO-CATÓLICA UCRANIANA

Boletim Informativo
Nº 29 • Edição especial • 2011
CURITIBA ♦ PARANÁ ♦ BRASIL

EDITORIAL

Estou lançando uma edição especial do Boletim Informativo Eparquial para registrar os grandes eventos recentes que ficarão arquivados na história da Eparquia São João Batista com letras de ouro. O prezado leitor encontrará muitos textos, a maior parte em ucraniano, com pequenos textos de síntese em português. A nossa Eparquia ficou engrandecida e agradecida por poder sediar fatos tão importantes e significativos.

Trata-se de quatro eventos da Igreja Greco-Católica Ucraniana que aconteceram no território da nossa Eparquia brasileira: 1º o Encontro de Reitores em Ivaí, nos dias 27 a 30 de agosto; 2º a Assembleia Geral – Sobor da Igreja Greco-Católica Ucraniana sobre o tema da Vida Consagrada, em Prudentópolis, nos dias 31 de agosto a 4 de setembro; 3º o Sínodo dos Bispos da nossa Igreja na Casa de Retiros da Arquidiocese no Bairro Mossunguê, em Curitiba, nos dias 4 a 11 de setembro; 4º a Semana Teológica no Studium Theologicum dos Padres Claretianos em Curitiba, nos dias 12 a 15 de setembro.

Em vários momentos que antecederam os próprios eventos, durante os diversos e intensos preparativos, os responsáveis tiveram a sensação de estar trabalhando com algo que estava além das nossas forças e capacidades. Nas últimas semanas e principalmente nos últimos dias percebi que alguns dos responsáveis mais engajados estavam beirando à exaustão e fiquei muito preocupado. Realmente, se um evento já exige grande esforço, nós estávamos lidando com quatro eventos de larga abrangência eclesial.

Graças ao esforço e à colaboração de muita gente, cujos nomes não citarei aqui, porque a lista seria demasiadamente longa, conseguiu-se organizar satisfatoriamente todos esses eventos, “amarrando as pontas”, acompanhando, orientando, animando e ajudando.

Para a nossa humildade, certamente não conseguimos atender a todos no mais alto padrão, mas notamos que a absoluta maioria voltou para seus locais de origem alegre e satisfeito, reconhecendo e agradecendo pela nossa organização, vitalidade e hospitalidade. O Sobor foi o evento mais complexo e envolvente e, agora para a nossa satisfação de ter o dever bem cumprido, vários participantes de reconhecida competência administrativa relataram ter vivenciado o melhor Sobor realizado até agora o qual, aliás, foi o primeiro realizado fora da Ucrânia.

Todos os quatro eventos, além de seus objetivos específicos, ótima ou pelo menos satisfatoriamente atingidos, deram-nos a oportunidade de um intercâmbio religioso e cultural, criando laços e vínculos de futuros trabalhos e novas amizades. Tudo em vista do bem da Igreja, do Reino de Deus, da humanidade e do povo ucraniano e das pessoas direta ou indiretamente envolvidas.

Como nos números dos Boletins e correspondências anteriores, solicitei a colaboração e ajuda de todos, agora, neste número, apresento os meus efusivos reconhecimentos e agradecimentos. Valeu a pena trabalhar, se esforçar e até sofrer. Porque havia uma causa maior à nossa frente: o bem de todos. Deus lhes pague generosamente!

Mas o trabalho continua. Foram semeadas muitas sementes. Agora precisamos cuidá-las e cultivá-las com carinho a fim de que germinem, cresçam, floresçam e frutifiquem produzindo bons e abundantes frutos no futuro.

Dom Volodemer Koubetch, OSBM
Bispo Eparca

ÍNDICE

- Editorial – *Dom Volodemer Koubetch, OSBM* 01
- Encontro de reitores em Ivaí – *Pe. Antonio Royk, OSBM* 03
- Собор Української Греко-Католицької Церкви на тему богопосвяченого життя
– *Секретаріат V сесії Патріаршого Собору УГКЦ* 03
- Prudentópolis sediou o Sobor Patriarcal: Assembleia da Igreja Ucrâniana Greco-Católica
– *Jornal Pracia* 10
- Промова Блаженнішого Святослава на відкритті V сесії Патріаршого
Собору у Прудентополісі, Бразилія, 31 серпня 2011 р. Б. – *www.ugcc.org.ua* 12
- Привіт учасників Патріаршого Собору – *Кир Володимир Ковбич, ЧСВВ* 14
- Saudação aos participantes da Assembleia Geral da Igreja Greco-Católica Ucrâniana
– *Dom Volodemer Koubetch, OSBM* 15
- Assembleia da Igreja Ucrâniana Greco-Católica tratou sobre a vida consagrada
e sua missão no mundo – *Pe. Tarcísio Zaluski, OSBM* 16
- У Бразилії презентували новий Катехизм УГКЦ
– *Секретаріат V сесії Патріаршого Собору УГКЦ* 17
- Слово з нагоди сторіччя діяльності Згромадження Сестер Службниць у Бразилії
і з нагоди завершення Патріаршого Собору – *Кир Володимир Ковбич, ЧСВВ* 18
- Резолюції V-ої Сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему “Богопосвячене життя”
– *о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ* 19
- Звернення делегатів V-ої Сесії Патріаршого Собору Української Греко-Католицької
Церкви на тему “Богопосвячене життя в УГКЦ” до богопосвячених осіб, монахів та
монахинь, ченців та черниць, членів мирянських інститутів, духовенства і мирян УГКЦ
– *о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ* 20
- Офіційний Комунікат Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви
– *Секретаріат Синоду Єпископів УГКЦ* 21
- Постанови Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви,
що відбувся у м. Куритиба (Бразилія), 5-10 вересня 2011 року Божого
– *Кир Святослав (Шевчук) / Кир Богдан (Дзюрах)* 24
- Sínodo dos bispos católicos ucranianos em Curitiba
– *Dom Volodemer Koubetch, OSBM* 28
- Промова на святочнім вечорі з нагоди 120 років української імміграції в Бразилії
– *Жайро Оскар до Насіменто* 29
- Слово з нагоди святкування 120 років української імміграції в Бразилії
– *Кир Володимир Ковбич, ЧСВВ* 30
- XXXIII Semana Teológica – *Thiago Agostinis Cândido, CMF* 31
- Homilia de encerramento da Semana Teológica na Catedral São João Batista
– *Dom Volodemer Koubetch, OSBM* 32

ENCONTRO DE REITORES EM IVAÍ

Sob o comando de Dom Ken Nowakowski, Bispo Eparca de Vancouver do Canadá, aconteceu nos dias 27-30 de agosto de 2011, no Noviciado dos Padres Basilianos em Ivaí, o Encontro dos Reitores dos Seminários Ucrânicos dos diversos países. Também tomaram parte ativa no encontro os bispos Dom Volodemer Koubetch, Eparca dos ucranianos católicos do Brasil, Dom Paulo Komnetsky, Eparca de Stamford nos EUA e Dom Meron Mazur, Bispo auxiliar da Eparquia São João Batista.

Fizeram-se presentes os seguintes padres, representando os respectivos seminários: Pe. Domingos Starepravo, OSBM e Pe. Paulo Serbai, OSBM, representando o Noviciado basiliano de Ivaí. Pe. Antônio Royk Sobrinho, OSBM, representando o Seminário São Basílio Magno de Curitiba. Pe. Teodósio Hren, OSBM representando o Seminário Pontifício Nossa Senhora do Patrocínio e o Pontifício Seminário São Josafat, ambos de Roma. Pe. Roberto Lesseiko, representado o Seminário Basiliano de Bruxovycz – Ucrânia. Pe. Nicolau Fredyna, representado o Seminário de Lviv – Ucrânia. Pe. Pedro Juk, representando o Seminário de Kiev – Ucrânia. Pe. Paul Shmidt e Pe. Oleksander Petrynko, representado o Colégio Oriental de Eistheit – Alemanha. Pe. Leo Goldade, OSBM, representando o Noviciado basiliano de Glen Cove – USA. Pe. Meron Bendyk, representando o Seminário de Drohobycz – Ucrânia. Pe. Borys Gudjiak, Reitor da Universidade Católica de Lviv – Ucrânia. Pe. Andrey Onuferko, representando o Seminário de Otawa – Canadá. Pe. Bohdan Danylo, representando o Seminário de Stamford – USA. Pe. Oleksander Levytskyj, representado o Seminário de Ivano Frankivsk. Também participou como palestrante o Sr. Andrey Vashkovycz, Presidente da Caritas na Ucrânia.

Após oração a abertura do encontro feita por Dom Ken Nowakowski e a apresentação de todos os participantes, Dom Volodemer Koubetch, OSBM acentuou a importância do encontro que teve como tema central “a formação sacerdotal” tratado sob as diversas dimensões. Afirmou também que a formação constitui um grande desafio para os dias de hoje.

Dom Paulo Komnetskyj, membro do Sínodo Permanente, acentuou o valor do encontro e colocou à

disposição do grupo o Seminário de Stamford para o encontro de 2013, dado ao fato que em 2012 será realizado em Ivano Frankivsk, na Ucrânia.

O encontro teve uma participação ativa e interessada por parte de todos os presentes.

O primeiro dia foi dedicado à Conferência sobre a Caritas na Ucrânia e a importância da Ação Social da Igreja. A Caritas define-se como a ação da Igreja e por isso precisa de apoio dos padres. Falou-se também da importância do engajamento com a ação social daqueles que se preparam para o ministério sacerdotal e do conhecimento da doutrina social da Igreja.

Outros dias foram plenamente usados para o estudo e a elaboração do Estatuto e do Projeto de Pastoral Vocacional. Num clima de oração, palestras e debates em grupos foram estudados diversos temas relacionados à formação e à pastoral vocacional.

Os participantes, além de celebrarem a Divina Liturgia e manterem contato com a comunidade de Ivaí, tiveram também a recepção com um jantar festivo na Comunidade das Irmãs Servas de Maria Imaculada.

O encontro terminou no dia 30 ao meio-dia, quando à tarde todos viajaram para Prudentópolis onde participariam do “Sobor” sobre a Vida Consagrada.

Sincera gratidão de todos os participantes à Comunidade Basiliana de Ivaí pela acolhida, pelo jantar festivo e pela estrutura oferecida à realização do encontro.

Pe. Antonio Royk, OSBM

СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ТЕМУ БОГОПОСВЯЧЕНОГО ЖИТТЯ

Відкриття Собору

В бразилійському Прудентополі відбувся Патріарший Собор УГКЦ про богопосвячене життя. Кілька днів раніше з різних куточків світу до бразилійського міста Прудентополя, що є немов би маленькою Україною у Бразилії, з'їжджалися делегати, доповідачі та гості Собору. Прудентопільський Муніципалітет налічує коло 48 тисяч

мешканців, а з них принаймі 33 тисячі – українського походження. Недаремно, Прудентопіль називають “гарною бразилійською Україною” – “Prudentópolis, a bela Ucrânia brasileira”, підкреслюючи відчутний вплив української Церкви, культури та традицій.

Згідно із чинним церковним законодавством, Собор – це асамблея, яка збирається кожних п'ять років і на якій присутні увесь єпископат, представники

від священників, монахів, монахинь і мирян окремої Церкви. Вперше така асамблея Української Греко-Католицької Церкви відбулася поза межами України. Попередній Патріарший Собор УГКЦ був присвячений молоді у Церкві третього тисячоліття, а цього разу темою зустрічі є богопосвячене життя, а її гаслом є слова Євангелії від Святого Матея: “Ви – світло світу, Ви – сіль землі” (Мт 5,13-14). Завданням Собору є створити необхідні умови для розвитку покликаних до богопосвяченого життя та здійснення післаництва в церкві та суспільстві.

Представники УГКЦ з тридцяти архієпархій, єпархій та церковних осередків в Америці, Європі, Азії та Австралії зібралися в Прудентополі на V сесію Патріаршого Собору про богопосвячене життя в УГКЦ. Офіційне відкриття Собору відбулося 31 серпня в парафіяльній церкві отців василіан. Соборові засідання проходили в колишній новіціатській каплиці монастиря сестер служебниць до 4 вересня 2011 року. Представники усіх єпархій та екзархатів УГКЦ, на чолі із своїми місцевими ієрархами, вищі настоятелі, делегати монаших спільнот, чернечих чинів та згромаджень і мирян, разом із вірними Прудентополіса, зокрема, дітьми, які навчаються у школах Отців Василіян та Сестер Служебниць Непорочної Диви Марії, 31 серпня о 16 год. місцевого часу зустріли Главу та Отця Української Греко-Католицької Церкви.

Зустріч Блаженнішого Святослава відбулася перед парафіяльним храмом святого Йосафата, яким опікуються Отці Василіяни. Главу УГКЦ хлібом і сіллом привітав представник місцевої парафіяльної спільноти п. Мар'ян Мачула зі своєю дружиною Діонісією та Владика Володимир Ковбич, ЧСВВ, Єпарх Куритибський. Після чого усі увійшли до храму, щоб молитвою розпочати робочі засідання Собору. Далі, процесійною ходою вирушили до монастиря Сестер Служебниць Непорочної Диви Марії, де у каплиці колишнього новіціату Сестер відбулось офіційне відкриття V сесії Патріаршого Собору про богопосвячене життя.

Після молитви “Царю Небесний”, о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ, Голова організаційного комітету Собору, привітав присутніх учасників та гостей Собору, після чого Владика Богдан Дзюрах, ЧНІ, Секретар Синоду Єпископів УГКЦ, прочитав Декрет відкриття V сесії Патріаршого Собору. Далі до присутніх звернувся Глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук. Подякувавши усім тим, які прибули на Собор з різних куточків світу, Верховний Архієпископ наголосив на тому, що ця асамблея є доброю нагодою обмінятися досвідом та поставити у центрі

уваги усієї УГКЦ покликання до богопосвяченого життя, а також подякувати усім тим отцям, монахам та монахиням, які продовж століття невтомно трудилися для розбудови УГКЦ у Бразилії. Він зазначив, що учасники V сесії Патріаршого Собору УГКЦ спробують поглянути на те, яким є монаше життя у нашій Церкві, яким воно

повинно бути та що сьогодні Церква очікує від богопосвячених осіб.

Зі словом привітання до присутніх звернувся владика Володимир Ковбич, ЧСВВ, Єпарх Куритибський, називаючи Собор “часом сприятливим, часом благодаті, часом спасіння”, а також чудовою нагодою для того, щоб краще пізнати бразилійський край та його динамічну Українську Греко-Католицьку Церкву. Зі словами привітання звернувся також римокатолицький архієпископ Куритиби Моасір Вітті. Були прочитані привітання Префекта Конгрегації Інститутів Богопосвяченого життя і Товариств Апостольського життя архієпископа Жоао Браз де Авіз та Префекта Конгрегації для Східних Церков кардинала Леонардо Сандрі.

На закінчення с. Йосафата Пасічна, СНДМ, Секретар Секретаріату Собору, представила 122-ох, зареєстрованих на цей день, делегатів та були обрані члени робочих комісій Патріаршого Собору.

Протягом чотирьох днів соборові учасники роздумували над тим, як створити необхідні умови для розвитку покликаних до богопосвяченого життя. Було представлено шість доповідей та п'ятнадцять співдоповідей.

Інтерв'ю Блаженнішого Святослава

Блаженніший Святослав (Шевчук), Глава УГКЦ, в інтерв'ю журналістам назвав Собор дуже важливим всецерковним форумом, бо він збирає воедино єпископат, священників, монахів, монахинь і мирян з усіх єпархій нашої Церкви всього світу.

Як відомо, такого типу Собор проходить в УГКЦ кожних п'ять років. Темою минулого форуму була “Молодь у церкві третього тисячоліття”.

“Тепер центром уваги всієї Церкви буде ‘Покликання до богопосвяченого життя’, бо, як відомо, цей рік Церква присвятила саме покликанню до богопосвяченого життя. Отож, яким є монаше життя, яким воно повинно бути, що сьогодні Церква очікує від монахів, монахинь, тобто всіх тих, хто живе життям, цілковито посвяченим Богові – саме ці питання обговорюватимуть на Соборі”, – зазначив він.

Предстоятель УГКЦ вважав знаменним те, що така сесія Собору відбулася поза межами України – у Бразилії. “Організація Української Церкви в Латинській Америці була здійснена саме силою нашого монашества. Це отці василіани, отці салезіани (в Аргентині), також сестри василіанки, сестри служебниці. Це була потуга нашої Церкви, яка протягом минулого століття послужила українцям у тих віддалених теренах, куди їх закинула доля.

Сьогодні ми хочемо ще раз осмислити зміст, а відтак і форми здійснення служіння тих осіб, які живуть богопосвяченим життям”, – пояснив Блаженніший Святослав.

Крім того, він висловив своє очікування від Собору: “Я б хотів, аби під час цього Собору вся Церква зрозуміла цінність покликання до монашого життя, бо монашество – це завжди сила і ядро Церкви. Ми добре знаємо, як монашество відзначається, скажімо, у справі освячення Церкви. Тобто монастирі завжди були вогнищами духовного життя. Деякі отці називали монашество ‘легенями’ Церкви, яке вдень і вночі молиться за неї, а відтак жертвує своє життя в аскетичному подвизі, для того, щоб можна було освятити духовну спільноту. Аскетизм – це одна зі складових покликання монашого життя”, – наголосив Глава УГКЦ.

Інша складова, на його думку – служіння монашества для освіти Церкви, тобто монашество було завжди носієм Божого Слова.

Сам Предстоятель мав доповідь, пов’язану з питанням інтелектуального виховання монашества, що завжди було необхідним для виховання Церкви.

Третя складова покликання до монашества, яку відзначив Глава УГКЦ, – соціальна. Це, за його словами, служіння найбільш опущеним, незахищеним, хворим членам нашого суспільства. “Власне, монахи й монахині здійснюють це служіння сьогодні, але потрібно просто визначити, в який спосіб це найкраще робити, щоб воно було найбільш ефективним”, – підсумував Блаженніший Святослав.

Перший день – Божий поклик

Перший день робочих засідань V сесії Патріаршого Собору УГКЦ про богопосвячене життя у Церкві та для Церкви, розпочався спільною молитвою Утрени, яку відслужив о. Макарій Ленів, ЧСВВ. Опісля о. Тарас Барщевський поділився роздумами над євангельським уривком про дві заповіді любові, що є найбільшими Божими заповідями. Для того, щоб сповняти ці дві заповіді, наголосив о. Тарас, необхідно навчитися слухати, тобто, не тільки чути і розуміти, але й виконувати те, що каже Господь. На його думку, саме із слухання народжується богопосвячене життя.

“Божий поклик” – тема першого дня робочих засідань Собору. У першій доповіді Владика Венедикт (Алексійчук), Єпископ-помічник Львівської архієпархії, розкрив тему “Чому Господь кличе до богопосвяченого життя?” Архієрей наголосив, що Божий поклик “завжди залишається таїнством”, бо саме Бог вибирає і провадить людину, щоб та була його іконою. А богопосвячені спільноти “є місцем, де Царство Боже актуалізується, і це є місце, де відбувається явлення Бога”.

У співповіді на тему “Традиційне чернече життя” ієромонах Леонід (Тумовський), студит, наголосив, що в Українській Греко-Католицькій Церкві, в силу добре відомих історичних обставин, відновлення традиційного монашого життя зосередилося в межах монастирів Студійського уставу. Співповідач закликав спільноти богопосвяченого життя “правдиво оцінити своє духовне коріння у монашій традиції власної Церкви і всього християнського сходу, намагаючись у властивий для них спосіб користати з цього важливого духовного спадку”.

Диякон-василіанин Богдан П’ятночко виголосив співповідь на тему “Монашество в історії і традиції УГКЦ”. Він проаналізував післяунійний розвиток монашества нашої Церкви з його здобутками та недоліками і наголосив, що монашество було “єдиною силою, яка протистояла ліквідаційним процесам. У зв’язку з цим перед монахами постала низка завдань: посідання провідних урядів, провід в освіті та організація душпастирства. Виконуючи ці завдання, монахи ставили за пріоритет утвердження

католицького духу на Русі. Василіани, без сумніву, почувалися відповідальними за існування і зростання Східної Католицької Церкви”, – зазначив доповідач.

Післяобіднє засідання розпочала с. Наталія Мельник, СПР, доповіддю “Ідентичність богопосвячених осіб в УГКЦ”. Вона підкреслила, що “глибоке єднання з Богом – наріжний камінь ідентичності богопосвячених осіб”, пригадавши присутнім, що монахи – це учень Христа, свідок Його присутності та людина свого часу. Сестра Наталія підсумувала, що церковні богослужіння є місцем виховання монашої ідентичності.

Далі присутні заслухали співповіді с. Дії Стасюк, ЧСВВ, о. Луїза Глинки, ЧМФ, п. Філомени Процик, КСІ, про різні чоловічі та жіночі монаші спільноти, чернечі чини та згромадження й спільноти богопосвячених мирян.

Після кожної доповіді відбувалося обговорення в групах, яким було запропоновано роздумати над чотирма запитаннями: яка місія і яке завдання богопосвячених осіб в Церкві? Важливість історичних джерел чину, згромадження, інституту для розвитку духовності та місії богопосвяченої спільноти? Як виражається ідентичність богопосвячених спільнот у сучасному вимірі життя Церкви? Як сьогодні жити харизмами богопосвячених спільнот у Церкві? На завершення пленерного засідання голови робочих груп представили результати своїх напрацювань.

Перший робочий день V сесії Патріаршого Собору УГКЦ завершився спільною молитвою у храмі Святого Йосафата, що при монастирі отців василіан. Після цього всі охочі мали змогу взяти участь у презентації Катехизму нашої Церкви “Христос – наша Пасха”.

Життя богопосвяченої особи має бути чутливим до потреб Церкви і суспільства

Як зазначив Владика Венедикт у першій соборовій доповіді “Чому Господь кличе до богопосвяченого життя”, покликання кожного з нас завжди залишається таїнством щодо того, чому Бог кличе. Однак, завдання такого покликання чітко зрозумілі: “Бог кличе осіб до богопосвяченого життя, щоб вони були прикладом розвитку духовної сфери людини, і знаком Божим тут на землі”.

“Ми завжди є свідомі того, що, остаточно, сам Господь покликав нас до цього життя. Хто відповідає на це покликання зобов’язується жити згідно ідеалу, який бачить в особі Христа. Сама людина може лише роздумувати, чому Бог кличе, але не може ніколи і

нікого покликати, не може стати на місце Бога. Ми не є в змозі ‘виготовляти’ покликання. Це є виключно Божа прерогатива”, – зауважив владика.

Цитуючи блаженного Папу Івана Павла II, владика зауважив, що Церква тепер потребує в світі не так вчителів, як свідків. Бог потребує своїх свідків. А свідком може бути той, хто бачив, хто був свідком чогось. “Тому богопосвячена особа може лише тоді бути свідком, коли має свій досвід Бога. А якщо ми не маємо свого досвіду Бога і проповідуємо про Нього, тоді наше свідчення непереконливе. І стосується це не тільки монахів, але й мирян-християн”, – сказав Єпископ-помічник Львівської архієпархії.

На його переконання, Бог кличе до богопосвяченого життя не щоб чимось Йому служити, але щоб найперше бути з Ним. “Шукати і пізнавати Його волю – це найголовніше. Саме так ми бачимо, де Бог хоче провадити кожного нас до спасіння: приділяючи більше свого часу молитві чи праці. Життя богопосвяченої особи завжди є чутливим на потреби Церкви, суспільства. Але щоб бути чутливими, треба бути в Бозі”, – наголосив Владика Венедикт.

У XVI-XVIII ст. саме монашество провело Церкву через політичні, суспільні та релігійні проблеми

Церква без монашества втрачає один зі своїх невід’ємних елементів і перестає бути правдивим знаком Царства Небесного на землі. Таку думку висловив

диякон Богдан П’єтнечко у своїй доповіді “Монашество в історії і традиції УГКЦ”.

Поряд з відновленням єдності між Київською митрополією та Апостольським престолом, постало питання піднесення релігійної свідомості вірних, розвитку проповідництва і катихизації вірних. На думку диякона П’єтнечка, саме це спонукало унійного митрополита Веніаміна Рутського відновити дисципліну монашого життя. “Це був перший момент, коли програмно поставлено тезу: сильна Церква – це сильне монашество”, – підкреслив диякон.

“Митрополит Рутський від початку бачив потребу, щоб монахи здобували високе богословсько-філософське знання, – зауважив диякон П’єтнечко. – Вчитись самому, щоб могли вчити інших – це основна ідея реформ, які він запровадив в межах Василіанського чину. Ченці мали бути освіченими, щоб передавати світло знання мирянам, а також єпархіальному духовенству при допомозі ведення духовних семінарій”.

На думку диякона, “високий рівень вишколу серед монахів був пов’язаний з практичними вимогами, в яких перебувала наша Церква. Оскільки тогочасна українська молодь не мала іншого виходу, вона звичайно вчилася в школах, які засновувала Римо-Католицька Церква. Майже завжди це було першим кроком до прийняття латинського обряду та польської національності. Збереження національної та обрядової ідентичності було в тому плані свідомою і важливою справою”.

Диякон також підкреслив, що “василіянські ченці були першими істориками нашої Церкви, в першу чергу творячи численний документальний матеріал про події свого часу. Вони були знавцями поза церковних наук: викладали астрономію у Вільні, написали підручник з арифметики. Серед них були автор першого географічного лексикону на польській мові і автор мабуть першої польської граматики англійської мови”.

Другий день – Послаництво богопосвячених осіб

2 вересня делегати та гості V сесії Патріаршого Собору УГКЦ роздумували над послаництвом богопосвячених осіб. Першу доповідь другого робочого дня Собору, про очікування Церкви від богопосвячених осіб у сучасному світі, підготовану Блаженнішим Любомиром (Гузаром), зачитав Верховний Архієпископ УГКЦ Блаженніший Святослав (Шевчук).

У своїй доповіді Блаженніший Любомир зосередив увагу на двох запитаннях: що Церква очікує від богопосвячених осіб та хто є тими богопосвяченими особами у Церкві. Він проаналізував термін “богопосвячений”, що в вужчому значенні стосується членів монастирів, чинів, згромаджень та інститутів богопосвячених мирян, а в своєму ширшому значенні він охоплює всіх дітей Церкви, життя яких, через Святу Тайну Хрещення, також стає життям посвяти.

“Для того, щоб наша Церква могла жити, розвиватися та справді служити своєму народові, вона понад усе потребує осіб, які мають моральний авторитет. А такими в нашій церковній спільноті мають бути, власне, богопосвячені особи, як приклад та заохочення до справді християнського буття”, – підкреслив Блаженніший Любомир, додавши, що “моральний авторитет – це не почесний титул, а результат дуже наполегливої, послідовної та сумлінної праці над собою”.

Духовний лідер УГКЦ також звернув увагу

на питання зменшення кількості покликань. Він наголосив, що у деяких частинах нашої Церкви ця проблема є особливо гострою, бо “нам бракує живих прикладів богопосвяченого життя, які, неначе магніт, притягали б вірних до наших монастирів, чинів, згромаджень та інститутів”. Наприкінці своєї доповіді він заохотив усіх богопосвячених осіб стати слугами Церкви, такими, яких вона потребує.

Пані Євгенія Осагчук у своїй співповіді про очікування мирян від богопосвячених осіб наголосила, що богопосвячені особи повинні бути “прикладом життя, людьми молитви, просвічені світлом Христової Євангелії”, щоб могли заохочувати мирян до кращого життя.

До більш активної праці в сфері культури та освіти у своїй співповіді заохотив о. Борис Гудзяк, ректор Українського Католицького Університету, представивши вибрані дані про католицькі університети та роль монашества у їхньому творенні. А с. Лідія Савка, ЧСВВ, представила служіння богопосвячених осіб у шкільництві та його непростий сучасний стан.

Наприкінці першої половини дня відбулось обговорення висвітлених тем в робочих групах, яким було запропоновано роздумати над рядом запитань, які впливають з заслуханих доповідей. В другій половині дня о. Маріо Маринок, ЧСВВ, представив учасникам Собору досвід місійної праці богопосвячених осіб в Бразилії, наголошуючи на незамінній допомозі

чернецтва східного обряду українським емігрантам у збереженні своєї релігійної, культурної та на-

ціональної ідентичності. Він згадав про труднощі перших місіонерів на бразильській землі, їхню відвагу та жертвність, які випливали з любові до Бога та свого народу.

Першим співдоповідачем був Владика Даниїл (Козлінський), Апостольський адміністратор єпархії Покрова Пресвятої Богородиці в Аргентині. Він у своєму слові вказав, що місія богопосвячених осіб – це йти на зустріч ближньому, працюючи для світу, щоб будувати Царство Боже через служіння, яке є знаком любові-милосердя. Наступна співповідь на тему “Соціальне служіння” була виголошена трьома співдоповідачами: п. Марією Магдалиною Лозою, с. Беатрисою Орібкою, СКСА, та с. Маврикією Гайович, СНДМ. Кожна з них представила різноманітний досвід соціального служіння УГКЦ в Бразилії.

Після доповідей робочі групи знову зібрались, щоб подискутувати запропоновані теми. Після чого, представники десятих робочих груп представили делегатам Собору свої думки та пропозиції стосовно ролі богопосвячених осіб в сферах культури та освіти, важливості досвіду місійної діяльності нашої Церкви та причин зменшення покликань до богопосвяченого стану.

Щоденна Божественна Літургія є центральним моментом соборових засідань. Вона видимо об’єднує довкола Євхаристійного Христа всіх учасників Патріаршого Собору, зібраних з різних континентів та держав. 2 вересня Божественну Літургію очолив Владика Стефан (Сорока), Митрополит Філадельфійський.

Освіта, наука, а особливо богослов’я, є однією з основних можливостей зробити сучасне богопосвячене життя міцнішим

Християнське монашество протягом двох тисячоліть було важливим чинником інтелектуального і культурного розвитку різних суспільств. Монастирі та чини відчували свою інтелектуальну відповідальність і з монашим радикалізмом йшли в авангарді розвитку писемності, архітектури, образотворчого мистецтва. Список учених єзуїтів, бенедиктинів, францискан вражає – астрономи, біологи, математики... Це святість життя, вочлочена в думку, з творчим вираженням.

Про це сказав о. Борис Гудзяк, ректор Українського Католицького Університету, виступаючи перед делегатами V сесії Патріаршого Собору про богопосвячене життя в УГКЦ. У своїй доповіді 2 вересня він говорив про роль богопосвяченого життя в культурі та освіті.

“Розглядаючи тему ролі богопосвячених осіб у культурі, освіті та науці, я не забуваю про те, що в чернечому житті молитва і все, що для неї необхідно, є абсолютним пріоритетом, – підкреслив ректор УКУ. – Поряд із молитвою та іншими духовними дисци-

плінами, які забезпечують інтегрованість монашого життя, існує ще безліч обов’язків, що їх сповнюють богопосвячені особи згідно з традицією та харизмою своїх чинів і згромаджень”.

На думку о. Бориса, сьогодні одна з найпотужніших і найперспективніших структурних одиниць у культурі – це університет. “Сам феномен університету історично виник передовсім із монашого середовища, і його корпоративні риси й навіть архітектура великою мірою визначалися монастирськими традиціями. В Європі майже всі давні університети, сьогодні державні з державним фінансуванням, були засновані церковною (папи) чи державною (королі) владою часто на основі катедральних або монаших шкіл, при співпраці світського і чернечого духовенства”, – зазначив отець.

“Освіта, наука, а особливо богослов’я, є однією з основних можливостей зробити сучасне богопосвячене життя міцнішим, адже змушує глибше переосмислювати своє покликання, – вважає о. Борис Гудзяк. – Академічне богослов’я може дати сучасному монашеству немало покликань, а літургійне богослов’я – зміни в літургійному житті. Сучасне українське село перебуває у страшному занепаді. Одна з пропозицій для монашества – вивчати аграрні науки, йти на село, молитись і працювати разом з народом”.

На переконання ректора УКУ, богопосвячені особи не можуть стояти осторонь кричущої соціальної несправедливості і крайньої матеріальної чи моральної нужди людей у світі. “Вони покликані шукати поєднання між богослов’ям та іншими сферами життя (політикою, медициною тощо). Історія у конкретних явищах і фактах недвозначно показує, що богопосвячені особи, які радикально свідчать у душі своїх обітів, правил та харизм, стають плідними творцями освіти, науки та культури любові”, – зазначив доповідач.

Третій день – Виховання (формація) богопосвячених осіб

3 вересня 2011 року закінчилася робота V сесії Патріаршого Собору УГКЦ. Перший доповідач, о. Марко Морозович із США, наголосив, що джерелом літургійного та духовного виховання богопосвячених осіб є церковне правило, бо саме через літургійну молитву ми глибше переживаємо особисту зустріч з Ісусом Христом. Відтак п. Павло Ногас, представник мирян від Куритибської єпархії, у своїй співповіді проаналізував вплив середовища сім’ї на виховання покликань до богопосвяченого стану. Про роль молодіжних організацій у плеканні покликань розповів Назар Дуда. А про парафіяльні спільноти і їх вплив на плекання покликань до богопосвяченого життя розповіла с. Дженес Солюк, СНДМ.

Дообідні засідання завершилися доповіддю Блаженнішого Святослава (Шевчука), Глави УГКЦ, який наголосив на ролі та місці інтелектуального виховання у житті богопосвячених осіб. Він вказав, що метою інтелектуального вишколу монашества є усвідомлення і щоразу глибше пізнання єдиного Бога в Трьох Особах. Блаженніший Святослав застановився також над питанням: який саме інтелектуальний вишкіл необхідний для монашої формації? Він підкреслив, що досвід монашого життя Сходу показує, що саме чернечі спільноти були осередками освіти та культури, які доволу пошуку за божественною істиною гуртували як своїх власних співбратів та співсестер, так і

були відкритими для ширшого загалу.

Глава нашої Церкви зазначив, що формація богопосвячених осіб має чотири основні виміри: людський, духовний, інтелектуальний та душпастирський. Інтелектуальна складова такого виховання повинна бути інтегрована з усіма іншими його вимірами. Це інтелектуальне виховання повинно мати душ пастирський характер, тобто такий, що дає необхідні засади для успішного служіння богопосвяченій особі Церкви. Він наголосив, що основою програми такого вишколу богопосвячених осіб повинна стати східнохристиянська традиція нашої Церкви, вчення святих отців, біблійні науки та літургічна спадщина Церков візантійської традиції.

Центральною подією того дня була Свята Літургія, яку очолив Владика Ігор (Возьняк), Архієпископ Львівський. На Літургії були Блаженніший Святослав та Архієпископ Лоренцо Балдіссері, Папський нунцій у Бразилії. Як пізніше зазначив Глава нашої Церкви, вперше Патріарший Собор УГКЦ відвідав Апостольський нунцій. Достойний гість звернувся до зібраних учасників Собору, після чого Блаженніший Святослав передав через нього Святішому Отцеві Венедикту XVI лист учасників

Собору та засвідчив єдність нашої помісної Церкви з Римським Архієпископом.

Після обіду засідання продовжилися доповіддю о. Василя Ковбича, протоархимандрита Василянського чину св. Йосафата, на тему "Основна формація богопосвячених осіб". Опісля Владика Діонісій (Ляхович), Апостольський візитатор для греко-католиків в Італії та Іспанії, розкрив тему постійної формації у богопосвяченому житті.

Після роботи у групах учасники Собору прийняли резолюцію-звернення до Синоду Єпископів УГКЦ та звернулися листом до богопосвячених осіб нашої Церкви. А в заключному слові Блаженніший Святослав подякував усім, хто готував Собор та брав у ньому участь і зазначив, що на Собор прибуло 32 єпископи, 24 єпархіальні священники, 28 мирян, 40 богопосвячених осіб та 50 гостей, що є виявом єдності Церкви, багатой різноманітними дарами.

Блаженніший Святослав високо оцінив працю богопосвячених осіб під час Собору монашества, який проходив упродовж попередніх років. Плодом цієї праці став заключний документ першої сесії Собору монашества УГКЦ "Преображення у Господі – Ідентичність монашества в покликанні і служінні УГКЦ" з 2008 року. На завершення Глава нашої Церкви торжественно проголосив цей документ офіційним, тобто таким, що зобов'язує всіх членів УГКЦ та належить до її Учительського уряду.

Завершення Собору

У неділю, 4 вересня 2011 р., Святою Літургією, яку очолив Глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук, в м. Прудентополі, відбулось урочисте закриття V сесії Патріаршого Собору УГКЦ, яка тривала від 31 серпня і була присвячена покликанню до богопосвяченого життя. Були присутні 32 єпископи нашої Церкви, численні священники, богопосвячені особи та велика кількість вірних з Прудентополя й околиць.

У проповіді Блаженніший Святослав наголосив на загальному покликанні всіх християн до святості та особливості покликання до богопосвяче-

ного життя і захопив молодих людей не боятися відповідати на Божий поклик.

Наприкінці Літургії блаженніший Святослав зачитав декрет про відкриття Синоду Єпископів, який проходив в м. Куритибі, та вручив подячні грамоти усім, хто доклав найбільше зусиль у підготовці та

Nos dias de 31 de agosto a 4 de setembro deste ano, a cidade de Prudentópolis foi a sede de um evento de grande importância para toda a Igreja e especialmente para a Igreja Ucrâniana Greco-Católica, com a realização, nas dependências da Igreja São Josafat, Colégio Imaculada Virgem Maria e do Instituto Secular das Catequistas do Sagrado Coração de Jesus, da Vª sessão do Sobor Patriarcal desta Igreja.

Noção geral sobre o evento

Sobor Patriarcal, na Igreja Oriental, é uma assembleia ou concílio de caráter consultivo de uma Igreja sui juris, presidida pelo Patriarca ou Arcebispo Maior, a fim de oferecer subsídios ao patriarca e ao sínodo dos bispos sobre assuntos de maior importância, principalmente para a formalização de formas e meios do apostolado, como também da disciplina conforme as necessidades dos tempos, tendo em vista o bem de toda a Igreja e especialmente da Igreja que realiza tal assembleia.

O Sobor Patriarcal é convocado de 5 em 5 anos, e também todas às vezes quando, com o consentimento do sínodo permanente dos bispos, o Arcebispo Maior achar necessário.

Compete ao Arcebispo Maior (Patriarca) convocar, presidir, transferir, suspender e dissolver tal assembleia. Quem tem direito de convocar o evento pode designar seu substituto para dirigir a assembleia.

Ao Sobor Patriarcal devem ser convocados todos os arcebispos, metropolitas, bispos eparquiais e titulares e outros hierarcas locais; presidentes das conferências religiosas; superiores gerais dos institutos de vida consagrada e superiores de mosteiros sui juris; reitores das universidades eclesiásticas e faculdades de teologia e de direito canônico, que têm sua residência no território onde se realiza a assembleia; reitores dos seminários maiores; de

provedenні Собору. Після многолітствія Блаженніший Святослав вручив подячні грамоти всім тим, хто доклав найбільше зусиль у підготовці та проведенні Патріаршого Собору.

*Секретаріат V сесії
Патріаршого Собору УГКЦ*

PRUDENTÓPOLIS SEDIUO O SOBOR PATRIARCAL: ASSEMBLEIA DA IGREJA UCRANIANA GRECO-CATÓLICA

cada eparquia, um sacerdote, de preferência um pároco, um religioso ou religiosa ou membro do instituto e dois leigos. O Arcebispo Maior pode designar outros para serem delegados do evento.

Para o Sobor podem ser convidadas pessoas de Igrejas sui juris, que podem participar do evento, segundo os estatutos. Também podem ser convidados eventuais observadores de igrejas não católicas ou comunidades eclesiais.

Assembleias patriarcais na Igreja Ucrâniana Greco-Católica

Assembleias da Igreja Ucrâniana Greco-Católica eram convocadas frequentemente em toda a sua história, recebendo em diversas épocas nomes diferentes. Merecem destaque as assembleias principalmente dos séculos XVII e XVIII. Foram de grande importância para o crescimento da Igreja Ucrâniana Greco-Católica as assembleias convocadas pelos metropolitas e arcebispos em Lviv, Kiev e outras cidades, nos anos de 1626, 1647, 1740, 1760, 1776.

Assembleias patriarcais nos tempos novos

Com o ressurgimento da Igreja Ucrâniana Greco-Católica depois da queda do comunismo, pela iniciativa do cardeal Myroslau Liubatchivskyj, começou a nova etapa de tais assembleias, sendo que a primeira sessão realizou-se em Lviv em 1996, com a participação de representantes de toda a Igreja Ucrâniana Greco-Católica na Ucrânia e na diáspora. Estudou-se nesse Sobor o problema da formação de sacerdotes, a catequese, a Igreja e a juventude e as ordens e congregações religiosas.

A segunda sessão, que tratou sobre o tema dos

leigos na Igreja, sob o lema “conheça a ti mesmo” aconteceu em Lviv de 23 até 30 de agosto de 1998, sob a presidência do cardeal Myroslau Liubatchivskij.

A terceira sessão se deu em 2002, no seminário arquiepiscopal do Espírito Santo, em Lviv, convocada pelo cardeal Lubomyr Huzar e teve como tema central “Jesus Cristo – fonte do renascimento da nação Ucrâniana”. Tratou-se sobre o tema do renascimento do povo ucraniano pela participação nos sacramentos, que Deus, através da Igreja, oferece aos homens de boa vontade.

A quarta sessão, convocada e presidida pelo Arcebispo Maior Dom Lubomyr Huzar, deu-se em Kiev de 13 a 19 de agosto de 2007. Lema da Assembleia: “Mestre, onde moras? Vinde e vejam” (Jo 1,38-39). Moto da Assembleia: “amem a Igreja! Ela é a vossa família e templo espiritual, pedra viva da qual vós fostes chamados ser membros”. Objetivos: estudar a situação atual do jovem na Igreja e na sociedade; delineamento de possíveis vias para a solução dos problemas existentes; proposta de novas formas de evangelização da juventude no terceiro milênio; preparação do programa do Apostolado da Juventude na Igreja Ucrâniana Greco-Católica.

Sobor em Prudentópolis

A quinta sessão aconteceu em Prudentópolis, de 31 de agosto até 4 de setembro de 2011. Convocada e presidida pelo Arcebispo Maior o cardeal Lubomyr Huzar e presidida pelo seu sucessor o Arcebispo Maior Sviatoslav Shevchuk.

Secretários: Pe. Taracísio Zaluski, OSBM e Irmã Josophata Pasitchnyj, SMI.

Lema da Assembleia: “Vós sois a luz do mundo, vós sois o sal da terra” (Mt 5,14).

Moto da Assembleia: “As pessoas consagradas na Igreja e para a Igreja” (João Paulo II “Vita Consecrata” III).

Objetivo Geral: Reconhecer e testemunhar o particular valor e a necessidade vital de pessoas consagradas na vida da Igreja.

Objetivos Específicos: 1º Criação de condições necessárias para o desenvolvimento das vocações à vida consagrada. 2º Auxílio abrangente da Igreja para as comunidades de pessoas consagradas no cumprimento de sua missão. 3º Cultivo da espiritualidade missionária na vida das pessoas consagradas.

Participantes

Cúria do Arcebispado Maior Dom Sviatoslav Shevchuk, Dom Boghdan Dziurach, Pe. Vitalyj Tokar (canonista), Pe. Oleksa Petriv e o Seminarista Andryj Chimiak.

Bispos, sacerdotes, religiosos e religiosas e leigos dos seguintes arcebispados e eparquias: Ucrânia: Kiev,

Lviv, Stryj, Sambir-Drohobytch, Ternopil-Zboriv, Sokal-Zovkva, Ivano-Frankivsk, Butchatch, Kolomeia-Tchernighyv, Donetsk-Charkiv, Odessa-Criméia, Lutsk; Polônia: Peremeshl-Varsovia, Vrotslau; França, Benelux, Suíça; Inglaterra; Alemanha e Escandinávia; Itália; Canadá: Winnipeg, Edmonton, Toronto, Saskatun, New Westminster; USA: Filadélfia, Chicago, Stamford, Parma; Brasil; Argentina; Austrália; Paraguai.

Das congregações religiosas: Irmãs Basilianas, Irmãs Servas da Imaculada Virgem Maria, Irmãs da Congregação de São José, Irmãs Miróforas, Irmãs da Congregação da Sagrada Família, Irmãs de Santa Ana, Irmãs do Verbo Encarnado, Instituto Secular das Catequistas do Sagrado Coração de Jesus.

Monges e religiosos: Studitas, Basilianos, Congregação Missionária de Santo André, Franciscanos.

A chegada da maior parte dos delegados e hóspedes aconteceu no dia 30 de agosto. Os reitores dos seminários da Ucrânia, Roma, EUA, Canadá e Brasil tiveram, em Ivaí, nos dias 25 a 30 de agosto, a sua reunião e estudos sobre a educação nos seminários.

Programa das orações, trabalhos, palestras

Quarta-feira, 31 de agosto

Inscrição dos participantes e abertura da Assembleia.

16h: Vésperas / Abertura oficial da Assembleia / Leitura dos decretos / Mensagem de Sua Beatitude Dom Sviatoslav Shevchuk / Mensagem do Bispo Eparca Dom Volodemer Koubetch, OSBM / Apresentação dos eminentes convidados / Leitura das saudações / Apresentação dos

delegados / Jantar festivo.

Quinta-feira, 01 de setembro

Tema do primeiro dia: Chamado Divino.

Café da manhã / Laudés / Reflexão sobre um texto bíblico com o Pe. Taras Barshevsky, (Ucrânia).

Primeira colocação: “Por que o Senhor chama à vida consagrada?” – Bispo Benedikt Aleksyjchuk, (Ucrânia).

1ª colocação complementar: “A vida monástica tradicional” – Pe. Leôncio, Monge Studita, (Ucrânia).

2ª colocação complementar: “O papel da Ordem Basiliana na história da Igreja Greco-Católica Ucrâniana” – Diácono Bohdan Pietnoczko, OSBM, (Polônia).

Trabalho em grupos / Divina Liturgia na Igreja de São Josafat / Almoço.

Segunda colocação: “Identidade das pessoas consagradas na Igreja Greco-Católica Ucrâniana” – Ir. Natália Melnyk, ISF, (Ucrânia).

1ª colocação complementar: “O carisma dos fundadores das comunidades consagradas na nossa Igreja (de cada Congregação)” – Texto preparado por Ir. Dia Stasiuk, OSBM, (Ucrânia) e lido por uma Irmã Basiliana.

2ª colocação complementar: “Ramos orientais das ordens e congregações latinas na nossa Igreja” – Pe. Luiz Glinka, Franciscano, (Argentina).

3ª colocação complementar: “Comunidades de leigos consagrados na nossa Igreja” – Srª Filomena Procek, CSCJ, (Brasil).

Após um breve intervalo – Trabalho em grupos.

17h20-18h20 – Sessão Plenária / 18h20 – Vésperas / 19h30 – Jantar

Sexta-feira, 02 de setembro

Tema do segundo dia: Missão das pessoas consagradas.

07h30: Laudes / Reflexão sobre um texto bíblico – Pe. Taras Barschevsky

Terceira colocação: “O que a Igreja espera das pessoas consagradas no mundo atual?” – Sua Beatitude Cardeal Lubomyr Huzar.

1ª colocação complementar: “O que os leigos esperam das pessoas consagradas?” – Sra. Eugênia Woichik Osatchuk, (Brasil).

2ª colocação complementar: “O papel da vida consagrada na educação e cultura” – Pe. Boris Gudziak, (Ucrânia).

3ª Colocação complementar: “O serviço das pessoas consagradas na área da educação” – Ir. Lídia Sauka, OSBM, (USA).

Trabalho em grupos / Divina Liturgia / Almoço.

Quarta colocação: “A experiência do trabalho missionário das pessoas consagradas no Brasil” – Pe. Mario Mariniuk, OSBM, (Brasil).

1ª Colocação complementar: “Evangelização e Catequese” – D. Daniel Kozelinski, (Brasil).

2ª Colocação complementar: “Serviço Social” – Srª. Maria Madalena Lozovei, Ir. Beatriz Oribka, ICSA, Ir. Maurícia Gaioviz, SMI.

16h45-17h45: Trabalho em grupos / 17h45-18h45: Sessão plenária

Após o jantar – apresentação do Novo Catecismo da Igreja Ucrâniana Greco-Católica.

Sábado, 03 de setembro

Tema do terceiro dia: Formação das pessoas consagradas.

Reflexão sobre o texto bíblico – Pe. Taras Barschevsky.

Quinta colocação: “A liturgia das horas, como fonte da formação litúrgica e espiritual das pessoas consagradas” – Pe. Marcos Morozowych, (USA).

1ª colocação complementar: “A família como ambiente para a formação de vocações” – Paulo Nogas, (Brasil).

2ª colocação complementar: “O papel das organizações juvenis no cultivo das vocações” – Nazar Duda, (Ucrânia).

3ª Colocação complementar: “A comunidade paroquial como ambiente para o cultivo das vocações para a vida consagrada” – Ir. Janice Soluk, SMI, (Canadá).

Trabalho em grupos / Visita do Núncio Apostólico Dom Lorenzo Baldisseri / Divina Liturgia, na Igreja São Josafat. Na homilia, o núncio Apostólico falou sobre o evento e sobre os 100 anos da presença das Irmãs Servas da Imaculada Virgem Maria no Brasil / Almoço e foto dos participantes com Dom Baldisseri.

Sexta colocação: “O papel e o lugar da formação intelectual na vida das pessoas consagradas” – Dom Sviatoslav Shevchuk, (Ucrânia).

1ª colocação complementar: “A formação inicial” – Pe. Basílio Koubetch, OSBM (Brasil – Roma).

2ª colocação complementar: “A formação permanente como preparação ao futuro na vida consagrada” – Dom Dionísio Lachovicz, (Itália).

Trabalho em grupos / Elaboração da síntese / Encerramento do Sínodo.

À noite – encerramento das festividades do Centenário das Irmãs Servas de Maria Imaculada no Brasil, no Clube Social XII de Novembro.

Domingo, 04 de setembro

Divina Liturgia de encerramento da Assembleia; viagem dos Bispos a Curitiba e início do Sínodo.

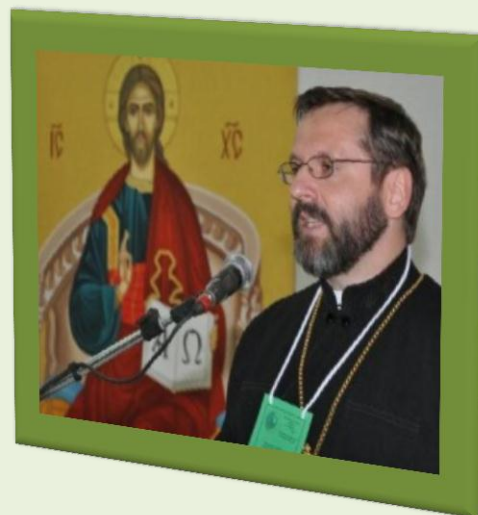
Jornal Pracia

ПРОМОВА БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА НА ВІДКРИТТІ V СЕСІЇ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ

Високопреосвященні та преосвященні владика, Всесвітліші, високопреподобні та всечесні опці, Преподобні ченці та черниці, Шановні делегати Собору та дорогі гості.

Слава Ісусу Христу!

Відкриваючи V сесію Патріаршого Собору тут, у місті Прудентополісі (Бразилія), насамперед хочу всіх Вас щиро привітати та подякувати за те, що незважаючи на відстань

та складності подорожей Ви потрудилися прибути на цю важливу подію нашого церковного буття.

1. Патріарший Собор Української Греко-Католицької Церкви є всецерковним тілом, яке об'єднує єпископат, духовенство, богопосвячених осіб та мирян всієї Церкви. Ця помісна Церква свого права, хоча і розпоршена по цілому світі, однак живе як єдине ціле згідно свого патріаршого устрою та продовжує давню традицію соборунання Київської Церкви.

Собор, який створює необхідний духовний простір для досвіду живого сопричастя представників УГКЦ від усіх єпархій з усього світу, відбуває свої сесійні зустрічі для того, щоб поставити в центрі уваги всієї Церкви ті чи інші завдання, які стосуються збереження її властивої природи та місії в різноманітних культурах сьогодення у різних країнах. Сесійні теми, які стосуються різних сторін життя Церкви, сприяють взаємному обміну ідей, досвіду та духовних дарів (пор. 1 Кор 12,4,28; Еф 4,11). Таким чином Собором нас чинить саме Дух Святий, який є Духом церковного сопричастя та єдності. Беручи участь у Соборі ми насамперед хочемо почути Його голос, відкритися на Його діяння. Делегати Собору є голосом тих спільнот, які вповноважили їх на це завдання. Якщо добре будемо працювати в часі соборових засідань, слухати Голосу Божого та відповідально ставитися до своєї місії, то насамперед зможемо самі оновитися силою Того, Хто оновлює лице землі, а відтак оживити нашу Церкву у сповненні нею своєї місії.

Внаслідок такого соборунання, просвічена силою та діянням Святого Духа, Церква зростає у самоусвідомленні свого власного післанництва, як також відкривається і до співпраці з іншими Церквами, як всередині, так і з-поза католицького сопричастя, через діалог міжцерковний і внутрішньо-церковний. Собор розглядає різні ділянки церковного служіння у світі, шукає найбільш ефективні способи проповідання Слова Божого сучасній людині та впровадження її у сопричастя життя Пресвятої Тройці. Таким соборовим діянням УГКЦ оживляється як істинне Тіло Христа Спасителя (пор. 1 Кор 12,27) та продовжує Таїнство Воплочення у лоні людства нового тисячоліття.

Патріарший Собор є важливим способом існування Патріаршої Церкви. Розвиваючись як Тіло Христове силою і діянням Святого Духа наша Церква зростає у своїй Патріаршій гідності – що має бути вінцем її зрілості як Східної Помісної Церкви. Таким чином збираючись на такі Собори ми будемо Патріархат нашої Церкви, вчимося всі разом брати відповідальність за нього та жити ним вже сьогодні.

2. Темою цієї сесії нашого Патріаршого Собору є покликання до богопосвяченого життя. Це покликання є безцінним Божим даром для всієї Церкви. Над його ідентичністю та викликами, які стоять перед богопосвяченими особами у сучасному світі, вже багато років застановлялися наші ченці і черниці на своїх конференціях та Соборах. Виносячи цю тему на розгляд Патріаршого Собору, ми хочемо поставити це покликання у центрі уваги цілої нашої Церкви, оскільки воно за своїм змістом є заклик Божим до досконалого християнського життя. На переконання святого Василя Великого бути монахом означає бути досконалим християнином. Христова Церква ніколи не може перестати закликати і допомагати своїм вірним бути досконалими християнами, відповідаючи на Христовий наказ: “Отже, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!” (Мт 5,48).

Ця сесія Собору є особливою нагодою для всіх нас висловити свою пошану, увагу та вдячність нашим монахам та монахиням, ченцям і черницям та богопосвяченим мирянам за їхнє служіння у нашій Церкві.

Преподобні отці, брати і сестри! В цих днях ви маєте унікальну нагоду сказати вагомє слово про себе всій нашій Церкві, про те ким Ви є і як живете, поділитися Вашими думками, переживаннями, потребами та прагненнями. Бо ми всі хочемо Вас краще пізнати, розуміти та підтримати. Монашество було, є і буде надзвичайною силою Христової Церкви і ми всі хочемо щоби ця сила зайняла своє відповідне місце у її лоні та сповнила своє завдання від-

повідно до Богом даного Вам покликання.

Для решти делегатів Собору: владик, священників та мирян, ця сесія є важливим моментом для того, щоби висловити ваші сподівання та поставити необхідні завдання перед богопосвяченими особами, допомогти їм побачити себе наче “зі сторони” та щоразу ефективніше інтегрувати себе в місію і завдання всієї Церкви. Всі ми разом повинні шукати Божої волі щодо цього покликання, збагнути що всі ми як Церква є співвідповідальні за те, щоби цей дар особливої посвяти Богові могли сприйняти, його плекати та відкрити для служіння всій церковній спільноті.

3. Вважаю, що особливою нагодою і Божим благословенням для того, щоби наш Собор сповнив те завдання, яке перед ним ставить Церква, є той факт що ми зібрані тут, у Бразилії у місті Прудентополісі. Саме на прикладі цієї нашої єпархії ми можемо побачити, як Дух Святий при помочі жертвенної місійної праці богопосвячених осіб, розвинув тут нашу Церкву. Саме на цій родночій землі, оновилися традиційні форми богопо-

свяченого життя та зародилися нові, відповідно до потреб та обставин проповідування Слова Божого. Цей український скарб у Бразилії ще є досить маловідомим і відкриття його потенціалу може послужити нам сьогодні для кращого розуміння ролі і завдання, а навіть – пошуку нових форм богопосвяченого життя у Церкві і для Церкви. При цій нагоді хочу щиро привітати та висловити своє признання Сестрам Службницям Пречистої Діви Марії, які цього року святкують столітній ювілей своєї невтомної та жертовної праці у цій країні. Разом з тим, висловлюю признання і вдячність опцям і сестрам різних спільнот

ПРИВІТ УЧАСНИКІВ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ

Слава Ісусу Христу!

Блаженніший Святославе, Високопреосвященні Митрополити, Преосвященні Владики, Всечесні і Високопреподобні Отці; Преподобні Брати й Сестри; Шановні Катехитки Інституту Катехиток Серця Ісусового; Високоповажні Миряни та Мирянки – достойні учасники цього священного Собору Української Греко-Католицької Церкви!

Від імені всієї Єпархії Св. Івана Хрестителя в Бразилії, маю велику честь привітати усіх вас з нагоди відкриття Патріаршого Собору Української Греко-Католицької Церкви, присвяченого темі богопосвяченого життя: “Богопосвячені особи у Церкві і для Церкви” (Іван Павло II: “Vita Consecrata” III) – “Ви світло для світу, ви сіль землі” (Мт 5,14). Сама ж тематика вже вказує нам ідентичність і місію чернецтва й Церкви, яких будемо поглиблювати під час цих днів.

Може не один запитував чи запитує: чому Патріарший Собор відбувається в Бразилії? Якщо поставимо цей запит для широкої публіки, напевно одержимо багато відповідей, прихильних і неприхильних. Але ось знаходимося тут зібрані у цьому монастирі, на чолі з нашим Главою, щоб розпочинати дуже важливе діло для всієї нашої Церкви. Якщо віримо в Боже Провидіння і в провід Св. Духа, добачимо, що тут діє Божа воля – Божа ласка. І так, гості, які приїхали до нас мають нагоду трохи пізнати нашу країну й нашу єпархію; а ми маємо честь привітати й погостити достойних гостей, які приїхали з різних країн де існує Українська Греко-Католицька Церква.

Ще більше: Бог дає нам, можливо, неповторну й благородну нагоду для чогось високонадійного, високо-спасенного. Чи не підходить нам читати оце соборову подію очима віри й розуміти її як правдивий “кайрос”? “Кайрос” це благотворний Божий час – “час сприятливий, день спасіння” (2Кр 6,1); це час повний Божої благодаті, коли Бог задля спасіння істотно діє в напрямі людства через Ісуса Христа й силою Св. Духа, бо Він бажає “об’єднати все у Христі: небесне й земне” (Еф 1,10).

богопосвяченого життя, які збудували нашу Церкву в Латинській Америці та й до сьогодні є її опорою та запорукою її майбуття.

Всім учасникам та гостям цієї Сесії Патріаршого Собору бажаю глибокої молитви, здатності слухати Божого Голосу та голосу свого співбрата чи співсестри. Бажаю успішної праці, переживання присутності Святого Духа, Його миру та радості. “Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам” (Од 2,7).

+ Святослав

“Кайрос” це новий час освячений молитвою, духовністю, Євангелієм, Літургією, Церквою, коли вона діє в імені Ісуса Христа й під натхненням Духа Святого. Божа благодать і наше з співдіння з нею творить цей “кайрос”. Власне, уходить тут динаміка синергії, як ми розуміємо в східній Богослов’ї. А тим більше через свій есхатологічний вимір, богопосвячене життя реалізує в собі цю глибоку злуку: майбутнє небесне й вічне злучається з теперішнім переходовим і земним у спільноті вибраних дітей Божих і в Церкві. Ця одночасно Божа й людська динаміка доведе особу ченця і всю чернечу спільноту до убожествлення, повноти, святості, спасіння. Під проводом Св. Духа, ми всі тут зібрані, щоб підтвердити і скріпити цей динамізм.

Сміливо можемо сказати, що наш Собор це правдивий “кайрос”: час сприятливий, час благодаті, час навернення, час шукання Божої волі супроти нас, час спасіння. Справді, ми тут зібрані як Помісна Церква, як еклезіяльна повнота, бо маємо нашого Главу – Верховного Архієпископа – Патріарха, наших митрополитів, наших єпископів, священників, монахів і монахинь, ченців і черниць, мирян і мирянок з майже усіх частин світу, де існують або де творяться нові структури Української Греко-Католицької Церкви.

Господеві нехай буде наша щира подяка за цю велику благодать. Наша покірنا молитва до Утішителя Св. Духа, щоб Він просвітив і наставив усіх нас до хриstopодібнення, тобто до найглибшого пізнання і люб’язного сприйняття “Дороги, Правди і Життя – Ісуса Христа” (Йо 14,6), щоб цей Патріарший Собор приніс

якнайкращі овочі для всієї нашої Церкви. Щоб наша Церква, беручи під увагу особливо одну з найбільших її сил – Чини й Згромадження Чернечого Життя – стала ще більшим світлом і ще кращою сітлю для всього Божого люду й світу! Всім учасникам цього Собору – моє

сердечне побажання успіхів у соборних працях і милого та благословенного побуту між нами.

Кир Володимир Ковбич, ЧСБВ
Єпарх Св. Івана Хрестителя

SAUDAÇÃO AOS PARTICIPANTES DA ASSEMBLEIA GERAL DA IGREJA GRECO-CATÓLICA UCRANIANA

Slava Issussu Khristu!

Sua Beatitude Dom Sviatoslav, Excelências Reverendíssimas Metropolitanas; Senhores Bispos; Reverendíssimos Padres; Reverendos Religiosos e Religiosas; Estimadas Catequistas do Instituto Secular Sagrado Coração de Jesus; Prezados Leigos e Leigas – respeitáveis participantes desta Assembleia Geral-Sobor da Igreja Greco-Católica Ucraniana!

Em nome de toda a Eparquia São João Batista, tenho a grande honra de saudar a todos vocês por ocasião da abertura da Assembleia Geral-Sobor da Igreja Greco-Católica Ucraniana dedicada ao tema da vida consagrada: “Pessoas consagradas na Igreja e para a Igreja” (João Paulo II: *Vita consecrata* – III) – “Vós sois a luz do mundo, vós sois o sal da terra” (Mt 5,13-14). A própria temática já nos indica a identidade e a missão da vida consagrada e da Igreja, o que aprofundaremos durante os próximos dias.

Talvez muitos se perguntaram ou se perguntam: por que a Assembleia Geral está sendo realizada no Brasil? Se colocarmos a questão para um público mais amplo, certamente obteremos muitas respostas, favoráveis e desfavoráveis. Mas eis que nos encontramos aqui reunidos neste convento, tendo à frente a nossa Autoridade maior, a fim de iniciarmos um ato muito importante para toda a nossa Igreja. Se cremos na Divina Providência e na direção do Espírito Santo, perceberemos que aqui age a vontade de Deus – a graça divina. E assim, os participantes que chegaram a esse encontro têm a oportunidade de conhecer um pouco o nosso país e a nossa eparquia; e nós temos a honra de saudar e receber os distintos hóspedes, que vieram de vários países, onde existe a Igreja Greco-Católica Ucraniana.

E mais: Deus nos dá, talvez, uma oportunidade única e nobre para algo de elevada esperança e de elevado momento de graça. Será que não é o caso de ler este evento com os olhos da fé e compreendê-lo como um verdadeiro “kairós”? “Kairós” é um tempo divino muito criativo – “tempo favorável, dia da salvação” (2Cor 6,1); é um tempo cheio de benevolência divina, quando Deus, para a nossa salvação, age substancialmente em direção da humanidade por meio de Jesus Cristo e pela força do Espírito Santo, porque Ele deseja “encabeçar em Cristo todas as coisas: as que estão nos céus e as que estão na terra” (Ef 1,10).

“Kairós” é um tempo novo santificado pela oração, espiritualidade, Evangelho, Liturgia, Igreja, quando ela age em

nome de Jesus Cristo e sob a inspiração do Espírito Santo. A graça divina e a nossa correspondente colaboração geram o “kairós”. Exatamente, coloca-se aqui a dinâmica da sinergia, como a entendemos na Teologia oriental. Ainda mais, por causa da sua dimensão escatológica, a vida consagrada realiza em si essa profunda união: o vindouro celestial e eterno concilia-se com o presente efêmero e terreno na comunidade dos filhos de Deus e na Igreja. Esta dinâmica,

ao mesmo tempo divina e humana, conduz a pessoa consagrada e toda a sua comunidade à divinização, à plenitude, à santidade, à salvação. Sob a direção do Espírito Santo, nós todos estamos aqui reunidos para confirmar e reforçar esse dinamismo.

Com certeza, podemos afirmar que a nossa Assembleia é um verdadeiro “kairós”: tempo favorável, tempo de graça, tempo de conversão, tempo de busca da vontade de Deus em relação a nós, tempo de salvação. De fato, estamos aqui reunidos como Igreja Local, como plenitude eclesial, porque temos à nossa frente a Cabeça – o Arcebispo Maior – Patriarca – os nossos metropolitanas, os nossos bispos, sacerdotes, religiosos e religiosas, leigos e leigas de quase todas as partes do mundo, onde existe ou onde estão se formando as novas estruturas da Igreja Greco-Católica Ucraniana.

Ao Senhor – a nossa cordial gratidão por essa grande graça. Nossa humilde oração ao Soberano Consolador celeste Espírito Santo para que nos ilumine e nos coloque no processo de transformação crística, isto é, no mais profundo conhecimento e na mais amorosa receptividade do “Caminho, Verdade e Vida – Jesus Cristo” (Jo 14,6), para que esta Assembleia produza os melhores frutos para toda a nossa Igreja. Para que a nossa Igreja, considerando principalmente uma de suas maiores forças – as Ordens e Congregações Religiosas –, tome-se uma luz ainda maior e um sal muito melhor para todo o Povo de Deus e para o mundo! A todos os participantes desta Assembleia – os meus cordiais votos de sucessos nos respectivos trabalhos e uma agradável e abençoada estadia entre nós.

Dom Volodemer Koubetch, OSBM
Eparca de São João Batista

ASSEMBLEIA DA IGREJA UCRANIANA GRECO-CATÓLICA TRATOU SOBRE A VIDA CONSAGRADA E SUA MISSÃO NO MUNDO

Com o advento da modernidade o mundo sofreu muitas transformações e em áreas diversas: economia, política, cultura, ideias e muitos outros campos. A religião não ficou isenta de tais mudanças e as seguranças das verdades da fé foram postas em dúvida e assim muitos aspectos da vida eclesial precisam ser revistos e renovados. Todo o “mar” de acontecimentos no mundo de hoje envolveu também a vida da Igreja Católica.

A Igreja, que tem como fundamento e fundador Jesus Cristo, precisa continuar navegando e pregando a Verdade, apesar das tempestades. O homem moderno vive em uma miscelânea de “verdades relativas” e, talvez por isso, as pessoas abandonam a Igreja e, conseqüentemente, muitas das suas estruturas tradicionais precisam ser revistas e renovadas.

Hoje, muitos crescem, estudam, mas no que diz respeito à fé são ignorantes: logo que brota algum problema ou questionamento sobre o que a Igreja ensina, não sabem as respostas e, não poucas vezes, não sabem a razão do por que ser católico; pensam que a Igreja é como “qualquer outra religião”, a fé é convertida em produto de supermercado.

Falar da Igreja implica em um esforço de buscar reconhecê-la em seu chamamento divino, como também em seu sentido humano.

A Igreja, no seguimento de Jesus, sabe que a sua missão exige fidelidade a Deus. Tal fidelidade requer ação no tempo e na história, servindo a pessoa humana e fazendo de cada pessoa um filho de Deus. Logo, a ação da Igreja reflete a ação de Cristo, que foi plenamente fiel ao Pai, se encamou e deixou-se imolar por cada pessoa, objetivando assim a realização da comunhão perdida entre os homens e o Pai.

A Igreja é uma instituição divina e, ao mesmo tempo, composta de seres humanos concretos historicamente; logo, ela participa das aflições e esperanças presentes nos corações das pessoas e sente que é seu dever apresentar respostas. Para tanto, faz-se necessário fazer estudos sobre todos os seus problemas, desenvolver um diálogo com o mundo contemporâneo, de tal forma que “a Igreja sinta-se real e intimamente ligada ao gênero humano e à sua história” (GS 1).

Diante da instabilidade do mundo e do relativismo que ele encerra, a Igreja – ciente de que a vocação do homem não se reduz à vida material e social – quer ajudar o gênero humano no caminho da fraternidade universal (cf. GS 3): eis a sua diaconia no plano social. Ela reconhece que no desenrolar dos séculos aprende e ganha experiência no contato com culturas variadas.

Neste sentido, a Igreja estuda, analisa, vê as dificuldades, procura soluções convocando reuniões, conferências, concílios particulares e ecumênicos, assembleias.

Cada Igreja particular realiza suas assembleias para estudar os problemas e procurar soluções para as dificuldades.

Por dificuldades especiais passa nestes tempos a Igreja Ucraniana Greco-Católica devido a perseguições que sofreu sob

o regime comunista, sem ter a possibilidade de levar uma vida livre e publicamente reconhecida. Por isso, agora quando conseguiu organizar-se e ter a sua hierarquia levando uma vida livre, faz esforços para conscientizar seus fiéis sobre o sentido de pertencerem à Igreja e, neste sentido, organizam-se assembleias que estudam assuntos que interessam à vida eclesial.

Uma das realidades importantes da vida da Igreja é a vida consagrada de pessoas que, sentindo uma vocação especial de Deus, decidem levar uma vida cristã na radicalidade em comunidades religiosas para se ocupar exclusivamente com a vivência do Evangelho e dedicar-se ao serviço da Igreja. E como a vida dessas pessoas consagradas também necessita de permanente conscientização e renovação, convocam-se assembleias para estudar, ver as dificuldades e traçar caminhos para o futuro. Neste sentido, aconteceu, em Prudentópolis, de 31 de agosto a 4 de setembro deste ano, a Assembleia Patriarcal da Igreja Greco-Católica Ucraniana sobre a vida consagrada.

Numa conversa com um “meio” professor, ouviram-se dele as seguintes palavras e críticas: “Hoje em dia, quando corem pela mídia tantas críticas contra a Igreja e contra as pessoas consagradas, para abraçar este estilo de vida, ser religioso ou religiosa, sacerdote ou consagrar-se num instituto secular, é preciso ser louco”. Eu respondo ao insigne professorzinho: Sim, senhor, é preciso ser louco, porque já São Paulo dizia: “nós somos estultos (loucos) por causa de Cristo... nós fracos e vós fortes, vós honrados e nós desprezados... (Cf. 1 Cor 4,10) e “O que é estulto (louco) no mundo, Deus o escolheu para confundir os sábios” (1 Cor 1,27).

Um exemplo para explicar melhor o assunto: um jovem amava a sua pátria, dedicava-se ao trabalho e ao estudo para que a sua pátria pudesse ter nele um político digno e útil, porque naquele país havia alguns políticos corruptos. Mas aquele jovem não pretendia ser corrupto e sim honesto e justo, desejava ser um bom político. Aquele jovem, como amava de coração a sua pátria e quis ser-lhe útil, não olhou que alguns políticos eram indignos e maus, mas pensou na pátria, porque a amava de coração e ofereceu a sua vida pela pátria, não esperando que todos se tomassem bons para depois ir trabalhar pelo seu país. Quem o atraiu para sacrificar-se pela pátria não foram os maus políticos, mas o seu amor pela pátria.

Ser um verdadeiro herói não significa seguir, imitar os que já são heróis, mas encorajar-se a oferecer a sua vida onde há cidadãos covardes e indignos. Para ser um herói, precisa ser louco para se ariscar a coisas que muitos não querem se ariscar.

É assim que eu respondo aos que ficam dizendo que é preciso ser louco para dedicar a sua vida para o Reino de Deus. Pois, é fácil, ao ver diante de si um caminho aberto, extenso e florido escolhê-lo. Mas é preciso ser herói ou como chama São Paulo, é preciso ser louco, estulto para se amiscar caminhar com dignidade por um caminho difícil por onde andam os indignos.

Falar sobre a Vida Consagrada é falar de uma vocação para várias modalidades de vida dentro da Igreja. São vocacionados os monges e monjas, os religiosos e religiosas das Ordens e Congregações e Institutos Religiosos. Existem os membros dos Institutos Seculares, bem como os consagrados e as consagradas das assim chamadas “Novas Comunidades”, muitas das quais nasceram dentro de Movimentos eclesiais recentes. Tivemos, nestes dias, em Prudentópolis, um evento, chamado Sobor ou Assembleia, que tratou da vida consagrada, onde pessoas vindas de diversos países rezaram, falaram, discutiram sobre a vida consagrada na Igreja Ucrainiana Greco- Católica. E quero dizer que entre os participantes tivemos gente de pais milionários, como os do padre Gudziak, cujo filho decidiu ser um louco por causa de Cristo e dedicar-se ao trabalho no Reino de Deus. Tivemos gente de classe alta da sociedade, gente com várias faculdades que se dedicam de coração e alma ao trabalho na Igreja, pelo Reino de Deus. Temos o exemplo do Arcebispo Maior Lubomir Huzar, que vem de uma família nobre e é bom dizer que a sua irmã é

dona de um banco nos EUA.

Que venha um professorzinho com quase nada de estudos e de sabedoria, criticar e dizer que ser religioso ou religiosa, ser sacerdote ou catequista, tem que ser um louco. Sim, tem que ser louco por causa de Cristo, como o foi São Paulo. E Cristo merece esta nossa loucura de tentar imitá-lo conforme as nossas forças. As pessoas consagradas têm falhas, sim. Mas têm também boa vontade de dedicar-se ao trabalho pelo Reino de Deus.

Pergunto: Por que não se diz que são loucos os que se casam com a intenção de constituir uma família feliz e abençoada, sendo que existem alguns casamentos frustrados, infidelidades, com problemas? Por que só escolher a vida consagrada é loucura e não outro estilo de vida onde também existem alguns que não se dão bem, frustrados, onde existem escândalos como em qualquer lugar onde vivem homens com todo tipo de fraquezas?

Qualquer estado de vida é nobre e digno se é escolhido com boa intenção e abraçado com o sublime desejo de cumprir uma missão digna neste mundo.

Um covarde foge do campo onde existem culpas e erros, e um herói enfrenta-os para fazer a verdade e o bem vencer!

Pe. Tarcísio Zaluski, OSBM

У БРАЗИЛІЇ ПРЕЗЕНТУВАЛИ НОВИЙ КАТЕХИЗМ УГКЦ

1 вересня 2011 року у місті Прудентополі (Бразилія), у домі Інституту катехиток Серця Ісусового, відбулася презентація Катехизму УГКЦ “Христос – наша Пасха”. Нагадаємо, що 24 червня цього року новий Катехизм було представлено у Львові, 16 липня – у Мельбурні (Австралія), а 25 серпня – у Буенос Айресі (Аргентина).

На початку зі словом привітання звернувся Владика Володимир (Ковбич), Єпарх Куріпібської єпархії св. Івана Хрестителя, представивши членів Патріаршої катехитичної комісії, яка впродовж десятих років працювала над створенням нового Катехизму УГКЦ. Владика повідомив, що Єпархіальна катехитична комісія, яку очолює о. Діонісій Горбуш, ЧСВВ, працює над перекладом Катехизму португальською мовою.

Отець і Глава нашої Церкви Блаженніший Святослав, який від початку працював над творенням цього Катехизму, зазначив, що під час його написання найважливішими джерелами були твори святих отців Церкви. Ця книга складається з трьох частин: “Віра Церкви”, “Молитва Церкви” та “Життя Церкви”. Під час презентації Предстоятель УГКЦ представив третю частину Катехизму, координатором роботи над якою він був.

Опісля до присутніх звернувся Владика Петро (Стасюк), Голова Патріаршої катехитичної комісії, та наголосив, що в єпархіях слід створити структури, які б допомагали зрозуміти цей Катехизм. А о. Тарас Барщевський розповів, що над цією книгою працювало понад 200 осіб та поділився історією її творення і труднощами, з цим пов’язаними.

На презентації була с. Луїза Цюга, СНДМ, найактивніша із учасників праці над новим Катехизмом УГКЦ, за що Блаженніший Святослав назвав її “магір’ю” цього Катехизму.

На закінчення присутні мали можливість поставити запитання авторам нової книги та поділитися думками про кращий спосіб її вивчення.

Після презентації досвідом катехитичної роботи в Бразилії поділилася с. Євфрозинія Гурмус, СКСА, з міста Малет (Парана), де було споруджено перший український храм у Бразилії на честь святого архангела Михаїла. Вона висловила вдячність за створення нового Катехизму, який допоможе оновити та полегшити працю катехитів.

На презентацію прибули численні молоді катехити з довокільнішніх українських поселень (колоній), які висловили сподівання, що невдовзі завершиться переклад Катехизму УГКЦ португальською мовою.

*Секретаріат V сесії
Патріаршого Собору УГКЦ*

СЛОВО З НАГОДИ СТОРІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ У БРАЗИЛІЇ З НАГОДИ ЗАВЕРШЕННЯ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ

Слава Ісусу Христу!

Слава Богу, честь Марії, нам мир!

Блаженніший Святославе, Високопреосвященні Митрополити, Пресвященні Владика, Високопреподобна Мати Тересо Слота – Головна Настоятелько Згромадження Сестер Служебниць, Преподобна Сестро Маргарето Гладчук – Настоятелько Провінції Архангела Михаїла, Excelentíssimo Sr. Prefeito Geovan Agibert, Senhores Vereadores e demais Autoridades Cívicas e Militares aqui presentes, Всечесні і Високопреподобні Опці, Преподобні Сестри, Шановні Катехитки Інституту Катехиток Серця Ісусового, Високоповажані Миряни та Мирянки – достойні учасники Собору, Шановні Гості, Дорогі Парафіяни!

З радістю і подякою Всевишньому Богу, завершуємо Собор і святкування 100-річчя місійної-душпастирської присутності Згромадження Сестер Пренепорочної Діви Марії в Бразилії. За Божою благодаттю, Згромадження пережило 100 років праці, жертви, труду, терпіння, полегші і випробування, здобуків і різного роду викликів. Очевидно, характеристика Сестер Служебниць це – служіння: служили Богові, служили народові, служили Церкві в храмах, в школах, в шпиталях, в катехизаціях і в інших душпастирських роботах, в проводі церковних рухів Апостольства Молитви, Марійської Дружини, Євхаристійного Ліцарства.

Історія багата й різноманітна. Неможливо її вичерпно зараз описати, але можливо її по-богословськи – по-Божому трохи розуміти. Господь Бог силою своєї вселенської волі ласкаво огортає історію людства як цілість і в ній жертвує всім людям своє спасіння. Ласка Божа уходить в історію, в часі і в просторі, видимо й конкретно, через якесь посередництво – через Церкву і, можемо сказати, через даний чин або згромадження, через спасенних фактів, через вибраних осіб. І так, Старозавітне Святе Писання говорить про Бога Авраама, Якова, Мойсея, пророків. В Новому Завіті, Бог об'явився в своєму Сині – Ісусі Христі, який передав свою владу і місію Апостолам, які в свій час передали ту духовну спадщину своїм правним наступникам – єпископам.

А далі, ми приглянемося ближче до наших українських апостолів і пророків стосовно нашого ювілейного Згромадження: Опці Єремія Ломницький і Кирило Селецький, Блаженні Сестри Йосафата Гордашевська – Преподобна, і Тарсикія Мацьків – Преподобно-мучениця, які зрозуміли “знаки часу” і в конкретних життєвих обставинах вірно співпрацювали з Божою волею.

Слуга Божий Митрополит Андрій Шептицький, 1922 року, в своїй першій апостольській візитації, бажаючи найкращого розвитку для нашої Церкви в Бразилії, – як наш правдивий Мойсей – підбаворив молоду Провінцію Архангела Михаїла до відважного служіння Церкві й народові. Провінція зросла числом і якістю та принесла численні духовні овочі. Вона видала прегарну квітку – Слупиню Божу Анатолію Теклю Боднар, роджена в Жужелі 29 березня 1884, процес канонізації якої відкрив Владика Емерит Єфрем Кривий, ЧСВВ дня 18 червня 1993 р. Вона опікувалася хворими, допильновувала церкву, була учителькою новачок, виконувала уряд настоятельки. Провінція видала ще одну запашну квітку – Сестру Амбросію Сабатович, роджена 2 серпня 1894 в селі Туринка Жовківського району. Дуже покірна й послухна, виконувала різні щоденні обов'язки, померла дня 28 лютого, рятуючи дітей з жакливої пожежі в Ріо дас Антас. Мав я честь відкрити канонізаційний процес дня 30 травня 2008.

Митрополит Андрій, Опці Єремія і Кирило, Сестри Служебниці Йосафата, Тарсикія, Анатолія і Амбросія, між багатьма іншими подвижниками історії УГКЦ, це незабутні приклади відданості для Бога, Церкви і Божому люду, правдиві моделі богопосвяченого життя, які були зразковими світилами світу і сіллію землі. Лишається нам іти їхніми слідами, продовжувати їхню славетну історію й плекати євангельські зерна ними посіяними, щоб на майбутнє збирати овочі святості й спасіння.

Молитвою і піснено подяки на устах, гратулюємо Згромадженню і Провінції за 100-річчя і бажаємо дочекатись багато нових ювілеїв, віддаючи вас під Покров Небесної Матері та вілаючи: слава Богу, честь Марії, нам мир!

Кир Володимир Ковбич, ЧСВВ

РЕЗОЛЮЦІЇ V-ОЇ СЕСІЇ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ УГКЦ НА ТЕМУ “БОГОПОСВЯЧЕНЕ ЖИТТЯ”

Ми, делегати V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему “Богосвячене життя” зібралися, щоб обговорити стан богосвяченого життя у нашій Церкві та випрацювати певні напрями щодо перспектив його розвитку.

У сесії Собору взяли участь делегати – єпископи, священники, богосвячені особи та миряни – з України, Бразилії, Аргентини, Центральної та Західної Європи, США, Канади, Австралії та Парагваю та Казахстану.

На пленарних засіданнях і під час роботи в групах учасники Собору визнали богосвячене життя у всій різноманітності його форм як безцінний дар Божий для нашої Церкви, який ми повинні шанувати та дбайливо плекати. На основі цього, відповідно до статуту Собору, пропонуємо:

- плекати молитовне життя, яке впливає із постійного пошуку Бога та поєднує особисту і спільнотну молитву. В особливий спосіб заохочуємо осмислювати та відкривати красу і багатство літургійної спадщини нашої Церкви, її берегти та розвивати, черпаючи у ній поживу для щоденного життя, переживаючи її як зустріч з Богом.

- поглиблювати радикальне життя євангельськими радами: послухом, убожеством та чистотою.

- повертатися до духовних джерел богосвяченого життя: глибокого євангельського життя, живої традиції Церкви та власної спільноти, духу засновників, зокрема їх довір'я до Бога, самовідданості, мужності, покорі, посвяти та жертвовності, в той же час вмпи відчитувати знаки часу та давати відповідь на

потреби та виклики світу.

А. Роздумуючи над ідентичністю богосвяченого життя:

1. На всіх рівнях Церковного життя дбати про глибше усвідомлення супі покликання, завдання та ролі богосвячених осіб у житті Церкви і народу, постійно переосмислювати суть такої посвяти, оновлювати духовне життя богосвячених спільнот та плекати дальший розвиток богосвяченого життя в УГКЦ. Просити Синод Єпископів УГКЦ випрацювати стратегію розвитку богосвяченого життя УГКЦ.

2. Для глибшого розуміння богосвяченого життя та плекання пошани до нього розробити програму його кращого пізнання серед мирян (особливо молоді), семінаристів, священників та катехитів.

3. Постійно пригадувати богосвяченим особам, що їхнє покликання є особливим даром Божим та запросити їх до глибшого переосмислення власного життя з метою перетворення їх спільнот у вогнища правдивого християнського життя.

4. Стверджуємо, що богосвячені особи мають моральний авторитет у Церкві, який базується на багатій спадщині їх попередників, тож нехай його цінують, бережуть та будуть у змозі примножити і передати майбутнім поколінням, пам'ятаючи про ту велику відповідальність, яку вони несуть за дар свого покликання.

5. Визнати, що наріжним каменем богосвяченого життя є змагання до святості, яке звершується через покайння та єднання з Богом, внутрішнє преображення, глибоке молитовне життя, аскезу та невтомну безперервну працю над собою. Тому заохочуємо спільноти богосвяченого життя:

Б. Роздумуючи над післанництвом богосвячених осіб:

1. Головним завданням богосвячених осіб є необхідність постійного свідчення сили віри та Божої присутності у світі. Для цього богосвяченим особам необхідно мати мужність бути собою у всіх обставинах життя, постійно зрікатися принад цього світу, вказувати своїм життям, поставою, словом, поведінкою на сутність християнського життя, щоб монастирі і надалі були осередками духовної культури, а їх спільноти – прикладом братньої любові.

2. Визнаючи велетенський внесок богосвячених осіб у різних ділянках апостольського служіння впродовж усієї історії нашої Церкви як в Україні, так і на поселеннях, пригадувати, що це служіння не є сутно, а лише виявом їх покликання і не повинно перешкоджати духовному розвитку богосвяченої особи. Богосвячені спільноти повинні мати відвагу відмовитися від певних видів апостоляту чи обійняти його нові форми.

3. Спонукаати спільноти до розпізнання та розвитку талантів окремих богосвячених осіб з відчуттям потреб місцевої Церкви, та заохочувати Церкву як структуру на чолі з місцевим ієрархом підтримувати ці зусилля враховуючи необхідність їх кординування на регіональному та всецерковному рівнях.

4. Усвідомлюючи зміни, що відбуваються у сучасному світі, такі як занедбання християнських цінностей, поширення безбожного світогляду, занедбання моралі, втрату родинних цінностей, заохочувати богосвячених осіб до віднайдення нових форм свідчення, здатних проникати у серце сучасної людини, покладаю-

чись у цьому з одного боку, на досвід великих подвижників місійного служіння минулого, а з іншого – на новітні напрацювання співбратів та сестер сучасних богопосвячених спільнот. Богопосвяченим спільнотам плекати у своїх членах місійного духа, тобто прагнення і відчуття обов'язку проповідувати Євангеліє.

В. Роздумуючи над плеканням Покликань до богопосвяченого життя:

1. Визнаючи те, що покликання є тайною взаємин Бога і людини, Церква покликана скеровувати свої зусилля не тільки на те, щоб заохочувати молодих людей позитивно відгукнутися на поклик Божий, але і допомогти богопосвяченій особі глибоко і всесторонньо зростати у ньому. Спільноти богопосвяченого життя покликані дбати про належне виховання своїх членів, яке повинно обіймати особу у всіх вимірах її життя: загальнолюдському, духовному, інтелектуальному та пасторальному.

2. Враховуючи важливість християнського родинного виховання для розвитку нових покликань до богопосвяченого життя, Церква повинна плекати душпастирство подружжя та родини, душпастирство дітей та молоді.

3. Священники, богопосвячені особи та катехити хай не бояться пропонувати молодим людям шлях богопосвяченого життя, заохочувати до нього та підтримувати молоду людину у її виборі, вказувати на велику благодать вибору богопосвяченого життя,

“Ви – світло світу. Ви – сіль землі” (Мт 5,13.14).

Всечесніші Опці, Дорогі Брати і Сестри!

Ми, делегати V-ої сесії Патріаршого Собору, присвяченої темі богопосвяченого життя, зібрались 31 серпня – 4 вересня 2011 р. Б. в місті Прудентополіс, на гостинній бразилійській землі, з'їхавшись з усіх кінців світу, з метою замислитись над природою і посланництвом богопосвячених осіб.

Ми дякуємо Всевишньому за великий дар богопосвяченого життя, який Господь Бог впродовж віків надсилає нашій Церкві, та за світлі приклади численних подвижників чернечого життя, яких ніколи не бракувало в нашій Церкві.

одночасно наголошуючи на усвідомленні великої відповідальності перед Богом за свій вибір.

4. Богопосвячені особи хай дбають про автентичність їхнього життя, пам'ятаючи про те, що поверховість життя, брак молитви, надмір активності не дають можливості показати молодим людям красу богопосвяченого життя, а то й можуть стати згіршенням для молоді людини.

5. Заохочувати мирян співпрацювати з богопосвяченими особами, бути для них підпорою, брати участь у плеканні покликань до богопосвяченого життя та молитися за нові покликання. В особливий спосіб звертатися до батьків, щоб вони не боялися віддавати своїх дітей на служіння Богу та до молоді, щоб вона мала мужність прийняти Божий поклик.

6. Заносити безустанні молитви до Господа за дар покликань до богопосвяченого життя.

Пам'ятаючи про результати попередніх сесій Собору УГКЦ широким просимо Синод Єпископів створити постійно діючий Секретаріат Собору, який займатиметься приготуванням наступних Сесій Собору УГКЦ та дбатиме про виконання рішень кожної сесії Собору.

Від імені делегатів V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему “Богопосвячене життя”.

о. Тарасій Залуцький, ЧСВВ
Секретар V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ
на тему “Богопосвячене життя”

ЗВЕРНЕННЯ ДЕЛЕГАТІВ V-ОЇ СЕСІЇ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ТЕМУ “БОГОПОСВЯЧЕНЕ ЖИТТЯ В УГКЦ” ДО БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ, МОНАХІВ ТА МОНАХІНЬ, ЧЕНЦІВ ТА ЧЕРНИЦЬ, ЧЛЕНІВ МИРЯНСЬКИХ ІНСТИТУТІВ, ДУХОВЕНСТВА І МИРЯН УГКЦ

Звертаємося найперше до богопосвячених осіб:

Ваше служіння – це особиста відповідь на Божий поклик. Ви це служіння здійснюєте в особливій спільноті молитви та сопричастя життя. Ваша ідентичність – наслідувати Ісуса Христа через євангельські ради: убожества, чистоти і послуху.

Ваше післаництво є спільне з цілою Христовою Церквою – слухати, проповідувати та навчати Божого Слова, вести життя особистої та спільнотної молитви, чинити діла милосердя і справедливості у світі, в якому ми живемо. Ваше пророче служіння здійснюєте, чи то катехизацією, євангелізацією і проповідництвом, чи то Вашим прикладом боговгодного життя. Ваше священниче служіння, яке впливає з Таїнства Святого Хрещення, Ви

здійснюєте, молячись за себе і за других, віддаючи “самих себе, і один одного і все життя наше Христу Богові”, передусім довкола євхаристійного престолу. Ваше царське служіння проявляється у великому і в малому, коли лишень до Вас підійде людина – брат чи сестра – в потребі чи біді.

Ви повинні пам’ятати, що Ви не є самі, не є островом, не є самотньою квіткою в пустині. Ваше післаництво Ви здійснюєте в спільноті, яка мусить бути для Церкви і для світу місцем богоявлення, відзеркаленням любови Христових учнів, іконою сопричастя Трьохідинного Бога. З ревністю ранньої апостольської Церкви, Ви покликані давати образ братньої любови, злагоди і миру (див. Діянь 4:32).

Звертаємось до священнослужителів у Христовому винограднику:

Проповідуйте про служіння Богові, майте відкриті очі на кожний Божий поклик та заохочуйте до богопосвяченого життя. У Вашій турботі про покликання в нашої Церкви, не забувайте, що вєдобрій Господь дає нам те, що потрібне, коли б ми тільки цього в молитві ревно просили. Заохочуємо Вас шукати співпраці з

богопосвяченими особами у Вашій душпастирській діяльності.

Звертаємось до добрих християнських батьків:

Пам’ятайте, що та дитина, яка виросла у Вашому домі, залишається в першу чергу Божою дитиною. На жалійте Богові того, що Йому належить, і не знеохочуйте тих, які проявляють першу іскру бажання служити Богові.

Вкінці, звертаємось до молоді:

Ти, Брате і Сестро, що чуєш таємний голос Божий, який кличе наслідувати Христа в чернечому житті, відкрий двері свого серця Христові. Не бійся на Божий поклик сказати: “Ось я, пошли Ти мене!” (Ісаїя 6,8).

Завершуючи V-ту сесію патріаршого Собору, ми, його учасники, зобов’язуємось в радості Христа нашого служити безкорисно та віддано там, де Господь нас посилає.

Від імені делегатів сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему “Богопосвячене життя”

о. Тарасій Запутький, ЧСВВ

Секретар V-ї сесії Патріаршого Собору на тему “Богопосвячене життя в УГКЦ”

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

З 4 до 11 вересня в м. Куритиба (Бразилія) відбувся Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, у якому, відповідно до норм церковного законодавства, взяли участь 34 єпископи з України, США, Канади, Австралії, країн Центральної та Західної Європи і Латинської Америки, в тому числі два єпископи-емерити. Запрошеним на Синод був рівно ж преп. о. Дмитро Григорак ЧСВВ, єпископ-номінант Бучацької єпархії.

Нагодою для проведення цього Священного Синоду саме у Бразилії стали два ювілеї: 120-річчя прибуття перших українських поселенців до цієї країни та 100-річчя служіння серед них Згромадження сестер служебниць Непорочної Діви Марії. Ієрархія УГКЦ з усього світу прибула до цієї латиноамериканської країни, щоб спільно з місцевою Єпархією святого Івана Хрестителя відсвяткувати ці ювілеї та подякувати Богові за опіку над нашим народом за весь цей час. Синадальні опці, беручи участь у святкуваннях та спілкуючись із вірними в різних парафіях Куритибської єпархії, з радістю ствердили, що, незважаючи на час та обставини, українці в Бразилії зберегли свою національну та церковну ідентичність. Ключову роль у цьому, на думку спостерігачів, відіграла

УГКЦ. Водночас було зауважено, що необхідно застосувати нові пастирські підходи, щоб підтримувати національну і церковну свідомість наших вірних, а особливо молоді. Корисним міг би бути, на думку владик, обмін прочанами та студентами між Україною та Бразилією, поширення відеоуроків з української мови в українських школах, які функціонують в місцях великого скупчення українців, передусім у південних провінціях

Бразилії, запровадження шкіл східнохристиянської духовності на базі парафій та чернечих спільнот УГКЦ в Бразилії.

На відкриття Священного Синоду єпископів прибули гості: Кардинал Раймундо Дамашено Асіз, Президент Єпископської Конференції Римо-Католицької Церкви у Бразилії; Владика Жозе Вітті, Архиепископ Куритибської архидієцезії Римо-Католицької Церкви, Архиепископ

Йоан Боско Барбоза де Соуза, Президент Національної Єпископської Конференції Римо-Католицької Церкви у південному регіоні Бразилії; Владика Рафаел Бенарскі, Єпископ-помічник Куритибської архидієцезії; Владика Єремія Ференц, Архиепископ Української Автокефальної Православної Церкви Південної Америки в єдності з Константинопольським Патріархатом; о. Павло Юбель,

представник Міждієцезіального церковного трибуналу Куритибської архидієцезії, а також п. Віторіо Сиропок, голова Українсько-бразильської центральної репрезентації. Гості виступили з привітальним словом, висловлюючи радість з приводу проведення Синоду саме на теренах Бразилії та бажаючи благодаті Святого Духа для успішної синодальної праці. Від імені Синоду Єпископів Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, подякував гостям за зичливість і висловив побажання, щоб поглиблювалася співпраця між УГКЦ та бразильськими дієцезіями РКЦ і українськими громадськими організаціями, що діють на території Бразилії.

Перебіг Синоду

Безпосередньо перед Синодом Єпископів, з 31 серпня до 4 вересня, у м. Прудентопіль (Бразилія) проходила V сесія Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя. Його делегати, представники церковних структур УГКЦ – єпископи, священники, богопосвячені особи і миряни з усього світу, роздумували над місцем і роллю богопосвячених осіб у житті та посланництві Церкви. Ця подія стала для синодальних отців нагодою краще пізнати сучасний стан та потреби чернецтва нашої Церкви.

Офіційний акт відкриття Синоду Єпископів 2011 року відбувся 4 вересня у Прудентополі урочистою Архиєрейською Божественною Літургією, в якій взяли участь численні єпископи, священники, богопосвячені особи та миряни. У проповіді під час Літургії Блаженніший Святослав підкреслив важливість молитви за успішне проведення Синоду та нагадав, що суттю цього церковного зібрання пастирів Церкви є розпізнання ними Божої волі щодо ввіреної їм Церкви.

Робочі засідання Синоду розпочалися 5 вересня Молебнем до Святого Духа. У своїй програмній доповіді першого дня Синоду Блаженніший Святослав проаналізував сучасний стан розвитку УГКЦ та окреслив пріоритети на найближчі роки, відзначивши, що “первинним завданням Церкви є проголошувати Слово Боже і надавати якісну душпастирську опіку нашим вірним. Саме цій меті мають бути підпорядковані наші структурні

реформи, розвиток нових екзархатів, єпархій і патріарший устрій”. Глава УГКЦ висловив переконання, що найважливішою силою нашої Церкви у здійсненні цього завдання є її духовенство і монашество, та поділився своїм баченням щодо підготовки цих працівників у справі євангелізації. Він також звернув увагу на внутрішні та зовнішні загрози, які можуть стати перешкодою для Церкви у здійсненні її цілей. На закінчення своєї програмної доповіді Блаженніший Святослав закликав членів Синоду до співпраці у втіленні “Божого задуму щодо нашої Церкви”.

Робота синодальних отців супроводжувалася особистою та літургійною молитвою. У день духовної застанови, який 8 вересня провів ієромонах Антоній Роїк, ЧСВВ, члени Синоду в розважанні над Божим Словом та в молитві просили благодаті Святого Духа, щоби своїми рішеннями чинити Господню волю. Щодня єпископи служили Божественну Літургію, під час якої визначені проповідники з-посеред учасників Синоду виголошували проповіді на актуальні церковні та духовні теми. За успішне проведення засідань молилися духовенство, чернецтво та миряни в усьому світі. Синодальні отці щиро дякують усьому Божому народові Української Греко-Католицької Церкви за цю молитовну підтримку та закликають до дальшої співпраці у розбудові Церкви в Україні та на поселеннях.

На завершення Синоду Єпископів УГКЦ його учасники відслужили 11 вересня, в неділю, Архиєрейську Святу Літургію в катедральному храмі Святого Івана Хрестителя у Куритибі, подякувавши Богові за Його опіку над своїм народом, особливо впродовж 120 років із часу прибуття перших мігрантів з України до Бразилії.

Головна тема Синоду – “Стратегія розвитку УГКЦ на період до 2020 року”

Доповідачами головної теми Синоду були Високопреосвященний Владика Стефан (Сорока), Митрополит Філадельфійський, та Преосвященний Владика Давид (Мопок), Єпарх Едмонтонський, які очолювали дві Синодальні робочі групи з опрацювання Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року. Митрополит Стефан (Сорока) у своїй доповіді накреслив основні цілі у розвитку нашої Церкви, які слід досягнути за наступні десять років, та запросив єпископат “здійснити подорож відновлення під проводом Божої присутності, присутності Господа і Спасу Ісуса Христа посеред нас”. Владика Давид (Мопок) пригадав синодальним отцям основні етапи цієї важливої роботи, що є результатом тривалих роздумів і копіткої праці багатьох експертів, представників єпископату, духовенства, богопосвячених осіб та мирян УГКЦ.

Результатом цієї роботи стала прийнята Священним Синодом практична концепція під назвою “Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”.

Владика одноставно ствердили, що парафіяльна спільнота відіграє ключову роль у пробудженні, зростанні та дозріванні у вірі кожного члена Церкви. Тому в найближчі роки особлива увага єпископів буде скерована на парафіяльну спільноту.

У парафії, що є основною складовою частиною Церкви, повинна віддзеркалюватися самобутність УГКЦ та мають здійснюватися всі найважливіші завдання, які Христос ставить нині перед своєю Церквою. Доповідачі пригадали загальні характеристики УГКЦ, якими є: східнохристиянська спадщина; скерованість до особи; розвиток служіння як всередині церковної спільноти, так і поза нею; доступність – відкритість для всіх, хто шукає зустрічі з Богом. На думку синодальних отців, живою можна назвати ту парафію, в якій добре розвинені такі елементи: провід – душпастирі в сопричасті з єпархіальним єпископом та у співпраці з чернецтвом і мирянами; Літургія – вірні моляться Богу і зростають в благодаті; катехизація – вірні отримують знання про свою віру й Церкву та вміють застосовувати ці знання у щоденному житті; койнонія/сопричастя – вірні будують спільноту єдності в любові; дяконія – вірні йдуть, щоб служити всім без винятку потребуючим; місійність – вірні євангелізують інших, запрошують їх до життя в Христі. Взірцем та ідеалом такої християнської спільноти є перша спільнота Христових учнів у Єрусалимі, а дороговказом для неї є напутні слова Божественного Вчителя: “Ідїть, отже, і зробіть учнями всі народи, хрестячи їх в ім’я Отця і Сина і Святого Духа, навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав. Отож я з вами по всі дні аж до кінця віку” (Мт 28,18-20). У світлі прийнятої Стратегії ієрархи та душпастирі скеруватимуть свою увагу як на практикуючих членів Церкви (щоб дедалі більше залучати їх до місії Церкви), так і на тих, хто з різних причин віддалився від Церкви чи ще взагалі не мав нагоди пізнати Ісуса Христа. Щоб роз’яснити всім душпастирям і вірним суть синодальних рішень та завдання, які стоять перед Церквою найближчими роками, Глава Церкви, на основі син одальних напрацювань, незабаром опублікує окремий Пастирський лист.

Для втілення в життя прийнятої Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року Синод Єпископів визначив Робочу групу щодо її реалізації, яку очолив Преосвященний Владика Кен (Новаківський), Єпарх Нью-Вестмінстерський. А кожен єпархіальний єпископ ще призначить у своїй єпархії/єкзархаті особу, яка увійде до складу Робочої групи та координуватиме втілення Стратегії УГКЦ в межах єпархії.

Важливою частиною Стратегії УГКЦ на період до 2020 року стане застосування для сьогоднішніх душпастирських потреб Церкви стародавньої практики катехуменату. Йдеться про поступове і системне впровадження в таїнства християнської віри дорослих, які бажають прилучитися до УГКЦ через Святі Таїнства християнського втаємничення, а також про поглиблення віри охрещених членів Церкви, котрі свого часу не мали змоги прийти відповідну катехизацію. Синод Єпископів розгля-

нув перші напрацювання Робочої групи, яку очолює с. Луїза Цюпа, СНДМ, та доручив Патріаршій катехитичній комісії та Патріаршій літургійній комісії розробити необхідні посібники та літургійні тексти.

Не меншу увагу синодальні отці приділили пропозиціям, що їх подали учасники V сесії Патріаршого Собору, присвяченої питанню богопосвячених осіб в житті та посланництві Церкви. Члени Синоду взяли до відома результати роботи Собору, висловили подяку секретаріатові, оргкомітетові, єпархіальним єпископам, духовенству та мирянам Курипібської єпархії за успішну підготовку та проведення Собору. Підсумком синодальних дискусій на цю тему стала низка рішень, покликаних сприяти відновленню богопосвяченого життя в УГКЦ. Йшлося, зокрема, про піднесення Комісії у справах монашества до патріаршого рівня, опрацювання цілісної стратегії розвитку чернецтва в Церкві, запровадження окремого предмету “Богослов’я богопосвяченого життя” в семінаріях та інших духовних навчальних закладах, більше залучення богопосвячених осіб до євангелізаційної та місійної діяльності тощо. Єпископи звернули увагу на важливість літургійної молитви в житті богопосвяченої особи, на необхідність всебічного виховання ченців і черниць, а також на роль старших осіб у чернечих спільнотах. Моніторинг за виконанням рішень Синоду та напрацювань V сесії Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя владика доручили Патріаршій комісії у справах монашества.

Члени Синоду Єпископів також міркували над деякими питаннями канонічного та адміністративного характеру. Зокрема, обговорили проект нової редакції Партикулярного права УГКЦ, заслухали звіти про діяльність Патріаршої курії, комісій та відділів патріаршого рівня, а також звіти поодиноких синодальних комітетів. Цього року докладний звіт представили: Комітет у справах молоді, Комітет у справах мирян та Комітет суспільної справедливості та благодійної діяльності. На основі цих звітів були прийняті окремі рішення задля покращення

діяльності Церкви в різних сферах душпастирського та суспільного служіння.

Єпископи УГКЦ надіслали привітання Святішому Отцеві Венедиктові XVI, високоповажній пані Дільмі Русеф, Президентові Бразилії; Кардиналові Раймундо Дамашено Асізу, Президенту Бразильської Єпископської Конференції; Кардиналові Горге Маріо Бергольо, Президентові Єпископської Конференції Аргентини; Архиепископові Еуастакіо Пастор Кукихо, Президентові Єпископської Конференції Парагваю; Єпископові Карлосу Колаці, Президентові Єпископської Конференції Уругваю; Єпископові Александро Гоїчу Кармеліку, Президенту Єпископської Конференції Чилі; Архиепископові Убальдо Рамон Сантана Секері, Президенту Єпископської Конференції Венесуели; Архиепископові Карлосу Агіяру Ретесу, Президенту Ради Єпископів Латинської Америки (CELAM), а також до українських православних єпископів Північної та Південної Америки.

Окремим листом єпископи звернулися до Президента України Віктора Януковича, в якому висловили своє занепокоєння з приводу неналежного функціонування судочинства в Україні, зазіхання на статус української мови, незахищеності прав українських

емігрантів та їх родин, а також порушили питання оплати Церквами послуг за енергоносії.

Головною темою наступного Синоду Єпископів було обрано покликання мирян. У зв'язку з цим синодальні опці обговорили проєкт документа про покликання мирян у Церкві, а 2012 рік вирішили проголосити Роком християнського покликання з особливим наголо-

сом на покликанні мирян. Актуальність цієї теми зумовлена ще й тим, що наступного року буде відзначатися 50-ліття початку Другого Ватиканського Собору, який у своїх документах підкреслює загальне покликання до святості всіх членів Церкви та вказує на необхідність більш активного залучення мирян до різних сфер церковного життя. Єпископи стверджували, що миряни УГКЦ загалом є відкриті до служіння в Церкві і потребують лише кращої організації та мудрого проводу з боку духовенства. Разом із тим буде звернено увагу на відповідну духовну підготовку мирян.

Синод Єпископів 2012 року вирішено провести в Канаді з нагоди 100-ліття прибуття туди першого єпископа для українців – блаженного Микити Будки.

Секретаріат Синоду Єпископів УГКЦ

**НА СЛАВУ СВЯТОЇ, ЄДИНОСУЩНОЇ, ЖИВОТВОРЯЩОЇ І НЕРОЗДІЛЬНОЇ ТРОЙЦІ,
ОТЦЯ І СИНА І СВЯТОГО ДУХА
І НА ДОБРО ВВІРЕНОГО НАМ БОЖОГО ЛЮДУ. АМІНЬ.**

**БОЖОЮ МИЛІСТІЮ
І В ПОВНОМУ СОПРИЧАСТІ
З РИМСЬКИМ АПОСТОЛЬСЬКИМ ПРЕСТОЛОМ**

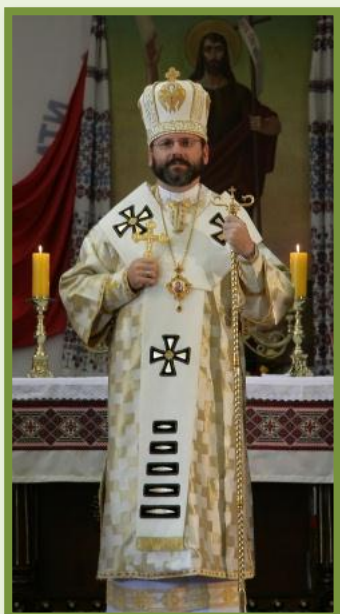
**СВЯТОСЛАВ
Верховний Архиепископ Києво-Галицький
Української Греко-Католицької Церкви**

*Високопреосвященним і Преосвященним Владикам
Всечесним отцям духовним, преподобним ченцям і черницям
та мирянам помісної Української Греко-Католицької Церкви*

**ПРОГОЛОШУЮ ТА ОПРИЛЮДНЮЮ
ПОСТАНОВИ**

**Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви,
що відбувся у м. Куритиба (Бразилія), 5-10 вересня 2011 року Божого**

- 1. Взяти до уваги** стан виконання рішень Синоду Єпископів 2010 року.
- 2. Взяти до уваги** стан виконання рішень Синоду Єпископів від 28 березня 2011 року.
- 3. Взяти до уваги** звіт про діяльність Патріаршої курії.

4. Взяти до уваги підсумок звітів про діяльність комісій та відділів патріаршого рівня.

5. Затвердити *Стратегію розвитку УГКЦ на період до 2020 року*, беручи за основу Концепцію “Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”.

6. Взяти за основу Стратегічні напрямки розвитку УГКЦ на період до 2020 року.

7. Затвердити структуру Робочої групи щодо реалізації *Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року*.

8. Призначити Преосвященного Владика Кена (Новаківського) керівником Робочої групи щодо реалізації *Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року*.

9. Призначити Преосв. Владика Богдана (Дзюраха) заступником керівника Робочої групи щодо реалізації *Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року*.

10. Рекомендувати єпархіальним єпископам призначити протосинкелів їхніх єпархій/екзархатів координаторами реалізації *Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року*.

11. Висловити вдячність секретаріатові та оргкомітетові V сесії

Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя за підготовку та успішне проведення Собору. Рівно ж подякувати єпископам, священнослужителям, богопосвяченим особам і всім мирянам Курицької єпархії святого Івана Хрестителя за підтримку та сприяння в проведенні V сесії Патріаршого Собору.

12. Взяти до уваги резолюції V сесії Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя.

13. Для всебічної віднови та розвитку богопосвяченого життя в УГКЦ, беручи до уваги напрацювання і пропозиції V сесії Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя: 1) доручити Комісії Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах монашества у співпраці з Радами вищих настоятелів розробити Стратегію розвитку богопосвяченого життя в УГКЦ, беручи до уваги відповідні документи Церкви та напрацювання V сесії Патріаршого Собору; 2) доручити єпархіальним єпископам провести у своїх єпархіях/екзархатах зібрання духовенства, осіб богопосвяченого життя та мирян для вироблення плану душпастирської діяльності за підсумками V сесії Патріаршого Собору; 3) просити Блаженнішого Святослава призначити групу спеціалістів для опрацювання Статуту Патріаршого Собору; 4) просити Блаженнішого Святослава звернутися до богопосвячених осіб з окремим Пастирським листом; 5) з огляду на важливість богопосвяченого життя для всієї УГКЦ відновити статус Комісії Києво-Галицького Верховного архієпископства у справах монашества як патріаршої; 6) для кращого пізнання суті та завдань богопосвяченого життя впровадити у семінаріях та духовних навчальних закладах УГКЦ курс на тему “Богослов’я богопосвяченого життя”; 7) закликати всі інститути богопосвяченого життя в УГКЦ дбайливо плекати та практикувати літургійну молитву, відповідно до текстів, затверджених Синодом Єпископів, як наріжний камінь своєї духовності та джерело сили для всієї Церкви; 8) доручити Комісії Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах монашества розробити Програму душпастирства покликань до богопосвяченого життя; 9) доручити Комісії Києво-Галицького Верховного архієпископства у справах монашества, Патріаршій катехитичній комісії та Комісії Києво-Галицького Верховного архієпископства у справах молоді інтегрувати *Програму душпастирства покликань до богопосвяченого життя* у свою діяльність; 10) рекомендувати єпархіальним єпископам всіляко сприяти поширенню богопосвяченого життя у своїх єпархіях/екзархатах, залучаючи членів інститутів богопосвяченого життя до пасторального та місійного служіння, а також засновуючи монастирі споглядального життя; 11) рекомендувати єпархіальним єпископам з нагоди пастирських відвідин та канонічних візитацій парафіяльних спільнот звертати особливу увагу на стан душпастирства покликань до богопосвяченого життя; 12) рекомендувати єпархіальним єпископам створити у своїх єпархіях Ради настоятелів Інститутів богопосвяченого життя; 13) поновити заклик до богопосвячених осіб активніше брати участь у місійній та євангелізаційній діяльності Церкви, особливо на Сході України, а також серед емігрантів, всіляко сприяючи їм у здійсненні цього завдання; 14) настоятелям інститутів богопосвяченого життя пильно дбати про основоположне та постійне виховання своїх членів на загальнолюдському, духовному, інтелектуальному та душпастирському рівнях, відповідно до власних Конституцій; 15) заохочувати членів інститутів богопосвяченого життя до повної та активної участі в житті Церкви через співпрацю з місцевим ієрархом, духовенством та мирянами; 16) настоятелям та всім членам інститутів богопосвяченого життя звернути увагу на особливу цінність присутності та свідчення серед них осіб старшого віку як вчителів духовного життя і свідків віри та вірності

покликанню; 17) плекати та поширювати пам'ять про геройське свідчення богопосвячених осіб впродовж історії Церкви, звертаючи особливу увагу на блаженних і новомучеників УГКЦ XX століття; 18) доручити Комісії Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах монашества здійснювати моніторинг щодо виконання рішень Синоду Єпископів 2011 року за підсумками V сесії Патріаршого Собору на тему богопосвяченого життя.

14. Провести у різдвяний час 2011-2012 рр. у всій УГКЦ акцію “*Колядуймо на собор*” для збору пожертв на завершення Патріаршого центру в Києві.

15. Взяти за основу проект Правильника виборів Верховного Архиепископа УГКЦ та скерувати його на доопрацювання з урахуванням поправок та зауважень, висловлених на Синоді Єпископів 2011 року.

16. Встановити, що рекурс проти адміністративного декрету Верховного Архиепископа передається спеціальному зібранню трьох єпископів, яких Синод Єпископів повинен таємним голосуванням вибрати на п'ять років із свого складу.

17. Призначити Спеціальне зібрання єпископів для розгляду рекурсів проти адміністративних декретів Верховного Архиепископа УГКЦ у такому складі: 1) Високопреосвященний Владика Ігор (Возняк), голова; 2) Преосвященний Владика Володимир (Війтишин); 3) Преосвященний Владика Василь (Семенюк).

18. Затвердити такий склад Робочої групи щодо доопрацюванню Партикулярного права УГКЦ: 1) отець Роман Шафран, голова; 2) отець Роман Іванців; 3) отець Роман Дутчак; 4) отець Віталій Хортник; 5) отець Михайло Димид; 6) отець Віталій Токар; 7) отець Анібал Соутус; 8) отець Ігор Гелей; 9) брат Олег Цимбалюк; 10) пан Томас Немет. Секретарі Робочої групи: отець Іван Любінський та отець Роман Тереховський.

19. Затвердити такий склад Синодальної комісії щодо перевірки проекту Партикулярного права УГКЦ: 1) Преосвященний Владика Давид (Мотюк); 2) Преосвященний Владика Володимир (Юшак); 3) Преосвященний Владика Гліб (Лончина); 4) Преосвященний Владика Богдан (Дзюрах); 5) Преосвященний Владика Ярослав (Приріз).

20. Затвердити групу каноністів для співпраці у перевірці проекту Партикулярного права УГКЦ у такому складі: 1) отець Петро Васло; 2) отець Едісон Бойко; 3) отець Михайло Квятковський; 4) отець Ярослав Пасок; 5) отець Євген Попович.

21. Взяти за основу концепцію *Програми катехуменату в УГКЦ* та доручити Патріаршій катехитичній комісії підготувати посібники для її реалізації.

22. Доручити Патріаршій літургійній комісії опрацювати Чини уділення Таїнств християнського втаємничення для дітей і дорослих.

23. Для кращої координації молодіжного душпастирства серед вірних УГКЦ в Україні та на поселеннях: 1) Комісії Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах молоді опрацювати *Стратегію молодіжного апостоляту УГКЦ* на основі напрямних рішень IV сесії Патріаршого Собору і подати на розгляд та затвердження Синодові Єпископів 2012 року; 2) Пасторально-місійному відділові у співпраці з Комісією Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах молоді підготувати, в межах своєї компетенції, пропозиції для організації та покращення душпастирської опіки молоді на територіях, де ще немає церковних структур УГКЦ; 3) рекомендувати єпархіальним єпископам активізувати молодіжне душпастирство шляхом створення єпархіальних/екзархальних молодіжних комісій (там, де їх ще немає), проведення молодіжних ініціатив на деканальному та парафіяльному рівнях, а також налагодження чіткої звітності та контролю за діяльністю відповідальних за це служіння; 4) Комісії Києво-Галицького Верховного Архиепископства у справах молоді у співпраці з Патріаршою катехитичною комісією підготувати та видати тематичні брошури для молоді на основі Катехизму УГКЦ “Христос – наша Пасха” для поширення їх в Україні і на поселеннях.

24. Взяти до уваги текст “Напрями душпастирства покликань в УГКЦ” та благословити Робочу групу на дальшу працю над цим документом у співпраці з компетентними комісіями УГКЦ.

25. Для здійснення Христової заповіді “Щоб усі були одно” (Ів 17,11): - закликати всіх вірних УГКЦ до молитви за єдність християн; - заохочувати вірних, зокрема духовенство, до участі у спільних молитвах з представниками інших Церков і церковних спільнот там, де це можливо, з дотриманням приписів церковного права; - розвивати діалог у правді й любові з представниками інших Церков і церковних спільнот; – оминати все, що могло б образити чи завдати шкоду братам і сестрам інших конфесій.

26. Обрати головою Синодального комітету у справах екуменізму Блаженнішого Святослава.

27. Призначити Преосвященного Владика Богдана (Дзюраха) Секретарем Синоду Єпископів УГКЦ терміном на п’ять років.

28. Призначити Преосвященного Владика Венедикта (Алексійчука) головою Патріаршої літургійної комісії.

29. Обрати Високопреосвященного Владика Ігоря (Возьняка) генеральним керівником Управління справедливості терміном на п’ять років.

30. Обрати членами Синодального трибуналу Преосвященного Владика Володимира (Війтишина) і Преосвященного Владика Василя (Семенюка) терміном на п’ять років.

31. Призначити делегатами від УГКЦ на Папський Синод 2012 року на тему євангелізації Преосвященного Владика Тараса (Сеньківа) і Преосвященного Владика Діонісія (Ляховича), а їхніми заступниками Преосвященного Владика Гліба (Лончину) і Високопреосвященного Владика Лаврентія (Гуцуляка).

32. Створити Редакційну групу для перегляду богослужбових текстів та доручити Патріаршій літургійній комісії подати кандидатури до її складу на наступне засідання Постійного Синоду Єпископів.

33. Проголосити 2012 рік *Роком християнського покликання з особливим наголосом на покликанні мирян* та призначити відповідальною за його проведення Комісію Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства у справах мирян та Робочу групу щодо реалізації *Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року*.

34. Просити Блаженнішого Святослава видати Пастирський лист з нагоди проголошення 2012 року *Роком християнського покликання з особливим наголосом на покликанні мирян*.

35. Вжити необхідних заходів, щоб Синод Єпископів 2012 року провести у Вінніпезі (Канада) з 9 до 15 вересня 2012 року.

36. Призначити Високопреосвященного Владика Лаврентія (Гуцуляка) та Преосвященного Владика Кена (Новаківського) відповідальними за підготовку головної теми Синоду Єпископів 2012 року.

Ці постанови набирають чинності 21 вересня 2011 року Божого, у свято Різдва Пресвятої Богородиці.

+ *Святослав (Шевчук)*, Верховний Архiepіскоп Української Греко-Католицької Церкви

+ *Богдан (Дзюрах)*, Секретар Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви

Дано у Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, 17 вересня 2010 року Божого

SÍNODO DOS BISPOS CATÓLICOS UCRANIANOS EM CURITIBA

No domingo, dia 4 de setembro de 2011, finalizada a Assembleia-Sobor com a celebração da Divina Liturgia em Prudentópolis e após terem almoçado no Ginásio de Esportes do Colégio Imaculada Virgem Maria, com a participação de aproximadamente mais 200 pessoas, os Bispos viajaram à Casa de Retiro Nossa Senhora do Mossunguê, em Curitiba, onde às 18h30, realizaram-se os procedimentos iniciais de abertura do Sínodo: leitura do decreto de convocação, Novena ao Espírito Santo, condução do Evangelho à sala de reuniões.

No dia seguinte, às 9 horas, foi realizada a abertura formal do Sínodo com a presença das seguintes autoridades: Presidente da CNBB Dom Raimundo Cardeal Damasceno Assis, Arcebispo da Arquidiocese de Curitiba Dom Moacyr José Vitti, Presidente da CNBB Sul II Dom João Bosco Barbosa de Souza, Arcebispo da Igreja Ortodoxa Dom Jeremias Ferens, representante do Tribunal Eclesiástico e de Apelação da Arquidiocese de Curitiba Pe. Paulo Iubel e o Presidente da Representação Central Ucrâniano Brasileira Dr. Vítório Sorotiuk. Foi dada a palavra a cada um deles. Compareceu ainda o Bispo Auxiliar da Arquidiocese Dom Rafael Bienarski.

À tarde, os trabalhos do primeiro dia giraram em torno do relatório de Sua Beatitude Dom Sviatoslav Shevchuk e sobre suas avaliações da realidade eclesial e pastoral atual, traçando perspectivas de ação para os anos vindouros. Para o Sínodo deste ano foram programados outros relatórios mais detalhados de três Comissões Sinodais: Juventude, sob a responsabilidade de Dom Jaroslav Pryriz, Leigos com Dom Volodemer Koubetch, OSBM e Ação Social, dirigida por Dom Nikolay Cimkaylo.

Na noite desse primeiro dia de trabalhos sinodais, no Studium Theologicum, Dom Ihor Wozniak e Dom Stefan Menhok relataram seus testemunhos de vida durante os tempos da repressão religiosa soviética, como preparação para a Semana Teológica, que se dará na próxima semana.

Todos os dias de manhã eram celebradas Divinas Liturgias com a participação de grupos das comunidades ucranianas de Curitiba, o que reforçou o caráter eclesial do Sínodo, enfatizando a pertença dos leigos. De segunda a sábado, os seguintes grupos cantaram a Missa: Irmãs Basilianas e fiéis do Boqueirão, Seminaristas Basilianos, Seminaristas da Eparquia, Catequistas do Instituto Secular Sagrado Coração de Jesus e fiéis da Catedral, Irmãs Servas de Maria Imaculada, Cantores do

Coral da Catedral, Irmãs de Santa Ana e fiéis da Paróquia do Pinheirinho.

Os trabalhos sinodais do dia 6, terça-feira, foram dedicados à elaboração das estratégias a serem adotadas até o ano de 2020.

Os dias estavam frios e chuvosos, o contrário do que se viu durante o Sobor em Prudentópolis.

No dia 7, Dia da Pátria, foram concluídos os trabalhos relativos às estratégias. O Pe. Tarcísio Zaluski, OSBM – Secretário geral do Sobor, foi convidado para falar sobre as resoluções do mesmo e receber as homenagens do Sínodo pelo seu ótimo trabalho de organização do grande evento da Igreja Ucrâniana Greco-Católica, que foi o Sobor. Prosseguindo as sessões sinodais, os Bispos se inteiraram da situação da construção da Basílica em Kiev. Dom Efraim B. Krevey, OSBM – Eparca Emérito, fez uma rápida visita ao Sínodo. Este ano ele completa 60 anos de vida sacerdotal. Por isso, recebeu uma homenagem especial.

Como “ninguém é de ferro”, a fim de que os bispos tivessem um momento de descontração e também para que conhecessem um pouco a culinária brasileira, o jantar foi no Churrascão Colônia, quando vários Bispos da Ucrânia demonstraram seus talentos musicais cantando de cor longas e belas canções populares ucranianas.

Dia 8, Natividade de Nossa Senhora, na parte da manhã, foi abordado principalmente o tema do catecumenato. À tarde, o Padre Antonio Royk, OSBM – Superior do Convento e Seminário São Basílio, dirigiu uma tarde de renovação espiritual. Suas colocações focalizaram a pessoa do evangelizador partindo da figura de Jesus Cristo.

Na sexta-feira, dia 9, os temas foram vários. Às 19h30min, na sede do SUBRAS aconteceu um encontro dos Bispos com as principais lideranças de Curitiba. Após uma rápida introdução do Dr. Vítório Sorotiuk – Presidente da Representação Central Ucrâniano Brasileira, foi realizado o lançamento do selo comemorativo por ocasião do 120º da imigração ucraniana no Brasil. Em seguida, o arquiteto da restauração da Igreja São Miguel Arcanjo na Serra do Tigre explicou em detalhes como está sendo realizado seu trabalho. Depois, os autores do conhecido livro sobre as igrejas ucranianas no Brasil fizeram uma apresentação do livro em pauta. Finalizando, foram distribuídos os livros do Eduardo Sgarzela sobre pêsanka traduzido para o ucraniano.

Дурање о кокетел ос Биспос е ас лідераңас уцраіаніанас де Курітіба пудерам тер ум діалого інформал.

Діа 10, атé а һора до алмоңо, реалізу-се а ўліта сессão до Сїнодо. Елабораção das cartas oficiais. А тарде, ос Биспос ассинарам ос документа финаіс до Сїнодо. Апós о ланче, о Евангелһо е а вела votiva foram levados de volta para a capela. Às 20 horas, no Clube Poltava, os grupos culturais de Curitiba deram um concerto por ocasião do 120º da Imigração Ucraniana no Brasil.

No domingo, alegre e ensolarado, no Clube Poltava, com início às 9 horas, sob a presidência do Arcebispo Maior Dom Sviatoslav, foi celebrada a Divina Liturgia em ação de graças pelo encerramento do Sínodo e pelos 120 Anos da Imigração Ucraniana no Brasil.

O Maestro Leonardo Davibida dirigiu o coral formado pelos integrantes do Coral da Catedral e do Coral da Paróquia Nossa Senhora Auxiliadora. Marcaram presença as seguintes autoridades: Dom Walter Ebejer – Bispo Emérito de União da Vitória e Dom Rafael Bienarski – Bispo Auxiliar da Arquidiocese de Curitiba; Sr. Ihor Hrushko – Embaixador da Ucrânia no

Brasil, Senhora Cônsul Larissa Myronenko, Sr. José Gorski – Assessor do Prefeito Municipal de Curitiba, Sr. Vítório Sorotiuk – Presidente da Representação Central Ucraniano Brasileira.

Апós а entoação dos Mnohaia Lita, Dom Volodemer teve uma palavra final em português para agradecer a todos que de alguma forma, direta ou indiretamente, contribuíram para a realização dos quatro eventos. Especialmente, dirigiu-se à pessoa do Arcebispo Sviatoslav para agradecer pela sua visita, pela competente condução do Sobor e do Sínodo e lhe desejar sucessos em seu trabalho de chefe máximo da nossa Igreja.

Sob o acompanhamento da Sra. Antônia Sessak, o almoço festivo foi servido no restaurante da Sociedade Thalia, num clima solene, mas de satisfação e fraternidade.

Por tudo o que de bom e de belo aconteceu durante a realização do Sínodo dos Bispos e de outros eventos: graças a Deus e obrigado a todos!

Dom Volodemer Koubetch, OSBM

ПРОМОВА НА СВЯТОЧНІМ ВЕЧОРІ З НАГОДИ 120 РОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В БРАЗИЛІЇ

Добрий Вечір! Слава Ісусу Христу!

Блаженніший Верховний Архієпископе Святославе – наш Патріарху; Високопреосвященні Митрополити; Преосвященні Владики; Високоповажаний Посол України Ігорє Грушко; Високоповажана Консул України Ларисо Мироненко, Prezadas Autoridades aqui presentes; Високошановний Президент Української-Бразильської Репрезентації Пана Віторіо Соротюк й інші Представники Української Куритибської Громади; Всечесні і Високопреподобні Отці; Преподобні Сестри; Шановні Катехитки нашого Світського Інституту Серця Христового; Дорогі Гості!

З усмішкою на устах, радістю в серці і подякою в умі святкуємо 120 років української імміграції в Бразилії. Це святкування є особиво пов'язане із святкуванням 100-річчя місійної душпастирської присутності Згромадження Сестер Службниць, які надали велику вкладку до розвитку Єпархії Св. Івана Хрестителя. І цей столітній ювілей був одною з головних причин того, що ми вже пережили протягом останніх двох тижнів: Зустріч Ректорів в місті Іваї, Патріарший Собор в місті Прудентополіс і Синод Єпископів тут у Куритибі. Ці події будуть записані золотими буквами в історії нашої Єпархії.

Але ми не можемо оминути ще один преважливий історичний факт: 24 серпня 2011 року український світ святкував 20-у річницю проголошення державної Незалежності. А тому два роки Українська Греко-Католицька Церква відсвяткувала 20 років свого виходу з підпілля. Отже, 20 років тому здійснилася мрія українців – Українська держава стала суверенною і розпочала новий етап у своїй історії, задекларувавши основні засади політичного, економічного та соціального розвитку.

І в цій новій історичній ситуації треба підкреслити сучасну релігійну свободу і відіграну роль Української Греко-Католицької Церкви, як це заявив Ректор Українського Католицького Університету о. др. Борис Гудзак: “Вихід УГКЦ з підпілля провіщував незалежність України”. Вихід УГКЦ з підпілля 1989 року був передумовою на шляху до незалежності України. Якби не ця подія, то годі уявити тепер Україну вільною державою, якою тішаться всі конфесії. А протосинкел Львівської Архиепархії протоєрей Орест Фредина сказав: “УГКЦ завжди була серцем народу. А де є дух, там є сила долати труднощі”. Власне, цей дух піддержав наш український народ у найжахливіших часах тоталітаризму. Цей самий же дух дав сили нашим піонерам здолати всі труднощі в

важких початках української імміграції в Бразилії зберегти нашу культурну, духовну та обрядову ідентичність.

Українська Греко-Католицька Церква вистояла і сьогодні вона знову готова розв'язувати важливі для суспільства проблеми. В нинішніх часах, вона закликає своїх вірних до спільної відповідальності у творенні “свободної, християнської, справедливої і заможної держави, в повному значенні цих слів”, з побажанням, “щоб наша віра в Бога зробила нас здатними жити в істині, сповнитися силою Його справедливості та з повною відповідальністю преображати наше особисте і громадське життя”, як читаємо в зверненні Блаженнішого Святослава з нагоди 20-літнього ювілею Незалежності України.

Дорогі гості! Не будемо тут пригадувати історичні дати, події чи навіть особи, бо історія довга – понад столітня, а тільки її відсвяткуємо найкращими виразами нашої тисячолітньої культури, тобто піснями й фоль-

клорними танцями, а ще більше – молитвою подяки й прохання про Божого благословення для нашої майбутності. Тому, зараз на нашій скромній програмі виступатимуть групи куритибських українських церковних та громадських спільнот.

Дякуємо за вашу милу присутність і бажаємо всім щасливого вечора! Зі щирого серця вітаємо вас!

Жайро Оскар до Насіменто

СЛОВО З НАГОДИ СВЯТКУВАНЬ 120 РОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ІММІГРАЦІЇ В БРАЗИЛІЇ

Блаженніший Святославе, Високоповажаний п. Ігорє Грушко Посол України в Бразилії, Високоповажані Гості вже згадані!

Вітаю всіх Вас тут присутніх на нашій святкуванні 120 Років Української Імміграції в Бразилії українським християнським привітом: Слава Ісусу Христу!

Вже досить довга наша українсько-бразильська історія. Важко всіх поіменно згадувати. Перед історією, наші слова можуть бути несправедливими, бо наша пам'ять може когось забути чи оминати, або не сказати все, що треба сказати. Багато наших інституцій, так церковних як і громадських, багато осіб доклали свою лепту, своєї цеглинки до будівлі нашої історії. Тому вона є багата, може не так матеріально, але духовно й також культурно.

Таким чином належить нам найперше подякувати Господеві за все, а потім – нашим піонерам, майстрам і будівничим нашої історії у різних ділянках суспільного та релігійно-церковного життя. Наші прадіди, діди, шукаючи кращої долі, привезли з собою з Галичини мало речей матеріальних, але привезли великий скарб українського обряду й культури. Вони мали в своєму серці живу й сильну віру в Бога, і цією вірою вони перемогли, вони зросли, і передали нам цей неоціненний скарб. І ми, їхні нащадки, з любов'ю стараємося все це зберігати, належно оцінюючи їхній життєвий приклад, бо каже письменник Олександр Довженко (1894-1956): “Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців”.

Напевно не будемо сліпими умом і серцем. Того ніяк не бажаємо. А бажаємо дивитися прозоро, пронизливо і далекосяжно на теперішній час і на майбутність, щоб під проводом Святого Духа і з Божим благословенням щасливо далі жити й далі існувати в нашій притаманній ідентичності. На підвалинах тих, що будували історію дотепер будемо

будувати подальшу історію Української Імміграції в Бразилії.

Подяка Всевишньому Богу за все!
Нехай Він усіх нас благословить!

*Кир Володимир Ковбич, ЧСВВ
Єпарх*

XXXIII SEMANA TEOLÓGICA

De 12 a 16 de setembro, no salão nobre do Studium Theologicum, o Diretório Acadêmico (DAST), junto com a direção administrativa, realizou um simpósio na área teológica. Simpósio este que chamamos de Semana Teológica, quando são abordados temas de grande interesse para nossa Igreja. O tema tratado este ano foi *Teologia litúrgica oriental e ocidental nas raízes de uma só fé*. Seu objetivo, portanto, foi trabalhar a Teologia Litúrgica do Ocidente e do Oriente com suas diferenças e pontos de unidade, que nos levam a um objetivo comum: Cristo.

O evento teve início às 9 horas do dia 12, no Salão Nobre do Studium Theologicum, contando com a presença de cento e dez pessoas. Os trabalhos foram abertos com o discurso proferido pelo presidente do Diretório Acadêmico e seguida da oração conduzida pelo Reitor do Studium Pe. Jaime Bach, CMF. Aberta a sessão, presenciamos a maravilhosa saudação ucraniana, o *“Previt”* e a esplêndida apresentação musical de cantos litúrgicos bizantino-ucranianos apresentados pelo Trio Yavir que, sem mais, abre espaço ao Coral dos Arautos do Evangelho, que também deu sua magnífica participação cantando cantos gregorianos. Logo após as apresentações, abrimos espaço para a primeira conferência: *“A Igreja Ucraniana: trajetória histórica, perspectivas e desafios”*, ministrada por Dom Hlib Lonchyna, ST – Exarca da Inglaterra.

No dia seguinte, tratamos do tema *“A teologia e a espiritualidade da liturgia oriental”*, sendo ministrada pelo Pe. Mario Marinuk, OSBM. Após um breve intervalo, deu-se início à mesa redonda com o tema *“Perspectivas teológicas: algumas diferenças”*, tendo

como moderador o Prof. Dr. Pe. Teodoro Hanicz, OSBM e como participantes Prof. Dr. Fr. Clodovis Boff e Pe. Mario Marinuk. Foi um momento rico em debate: alunos, professores e religiosos participaram com grande fervor

deste momento com perguntas e questionamentos. Já no período da noite, às 19h30, abordamos o tema *“Canto litúrgico gregoriano”*, ministrado pelo Prof. Ricardo Abraão. Às 20h50, finda a conferência, houve uma apresentação de cantos litúrgicos gregorianos, conduzida pelo Coral da Igreja da Ordem, que encantou de forma ilustre e singular nossa noite.

Na quarta-feira, dia 14, pela manhã, abordamos duas conferências: *“Ícones: teologia, simbologia e mística”*, desenvolvida por Dom Dionísio Lachovicz, Visitador Apostólico dos ucranianos católicos na Espanha e Itália e *“A teologia da beleza na tradição oriental”* pelo Prof. Dr. Pe. Lubomir Zak. No período da noite, tratamos do *“Canto litúrgico bizantino ucraniano”*, ministrado pelo Pe. Paulo Serbai, OSBM, que nos educou com seu conhecimento e com o harmonioso Coral da Catedral Ucraniana São João Batista, que apresentou cantos litúrgicos bizantino-ucranianos, fazendo com que a assembleia se envolvesse com os cantos.

O último tema a ser tratado em nível de conferência da Semana Teológica foi *“Visão eclesiológica dos diferentes ritos”*, ministrado pelo Pe. Basílio Koubetch, OSBM, Superior Geral da Ordem Basiliense de São Josafat. Após a conferência, abriu-se espaço aos debates na mesa redonda, com o tema *“Igreja ucraniana no Brasil: práticas pastorais, direito canônico e tensões com a Igreja Latina”*, tendo como moderador Pe. Teodoro Hanicz, OSBM, Diretor da FASBAM e como participante Pe. Edison Luiz Boiko, Pároco da Paróquia

Ucraniana Santa Ana no Bairro Pinheirinho. Também foi um momento rico em participações com acréscimos e questionamentos, relacionados ao tema da parte dos ouvintes.

A XXXIII Semana Teológica foi concluída com a vivência e bonita experiência da participação dos professores, religiosos e religiosas, seminaristas, leigos do Rito Ocidental na Divina Liturgia presidida pelo Excelentíssimo e Reverendíssimo Dom Volodemer Koubetch, OSBM, Eparca dos Ucranianos Católicos do Brasil na Catedral Ucraniana São João Batista. Em sua homilia, o Eparca enfatizou a necessidade de a Igreja respirar “com os dois pulmões”, buscando a paz e a unidade em vista de valores maiores, na verdade, valores

globais e universais, como o bem de toda a humanidade e a salvação do planeta, pois “a Igreja é a presença transfiguradora e divinizadora do mundo, do cosmos e da humanidade”. Ele concluiu sua pregação dizendo: “Que todos sejam um’ (Jo 17,21): é a nossa prece, é o nosso ideal, é a nossa dinâmica, é o nosso objetivo e a nossa missão como única Igreja de Cristo. Amém”.

Após o ato litúrgico, tivemos a entrega dos certificados e a confraternização entre todos os participantes da Semana Teológica no coquetel oferecido pela Paróquia São João Batista.

Assim, direcionamos nossos sinceros agradecimentos a cada um, que de uma forma ou de outra colaboraram para a realização deste evento: as diversas congregações, diáconos, seminaristas, estudantes de outros centros educativos, leigos que participaram, questionaram, contribuíram e conduziram seu tempo para este evento. Por nos ter dado a oportunidade de apresentar novos e frutíferos questionamentos e ter dado a alegria de crescermos como Igreja rumo à unidade da fé, nas raízes latinas e ucranianas. Acreditamos ter contribuído com o povo de Deus e que a comunidade, sendo ela Ocidental ou Oriental, possa perceber o quanto há de importante em ambos os ritos que nos unem como família cristã, tendo como alimento o próprio Cristo.

Thiago Agostinis Cândido, CMF
Presidente do Diretório Acadêmico

HOMILIA DE ENCERRAMENTO DA SEMANA TEOLÓGICA NA CATEDRAL SÃO JOÃO BATISTA

Epístola: Efésios, 4,1-13.
Evangelho: João 17,17-21.

Slava Isusu Khristu!

Louvado seja Nosso Senhor Jesus Cristo!

Prezados Reitores, Diretores, Alunos do Studium Theologicum, Caros Participantes da Semana Teológica!

Quero agradecer ao pessoal do DAST – Studium Theologicum, com seus diretores e professores, pelo ótimo trabalho da organização da XXXIII Semana Teológica, que tratou da *Teologia Litúrgica Oriental e Ocidental nas raízes de uma só fé* nas duas tradições: a tradição oriental bizantino-ucraniana e a tradição ocidental dita latina. Creio que essa semana de estudos conjuntos foi muito proveitosa para todos os participantes.

O trabalho acadêmico dessa semana foi muito significativo, principalmente no sentido da busca de uma união maior entre a Igreja Latina e a Igreja Oriental. Tudo o que agrega valores é bom e é belo, e deve ser sempre incentivado e cultivado com muito amor. É a busca da unidade na diversidade. Mas não deve ser uma mera busca da unidade pela unidade, como se fosse um modismo, mas em vista de algo maior, que é a Igreja e sua missão, que, sob o poder do Espírito Santo, atualiza

a presença libertadora e salvadora de Cristo. Falando em termos da Teologia oriental, a Igreja é a presença transfiguradora e divinizadora do mundo, do cosmos e da humanidade.

Trata-se do fortalecimento da Igreja de Cristo, que se torna mais rica, que mostra sua força espiritual e moral exatamente na unidade de seus servidores e fiéis. E o Apóstolo Paulo, na Carta aos Efésios, nos exorta à unidade, porque “há um só Corpo e um só Espírito, assim como é uma só a esperança da vocação a que fostes chamados; há um só Senhor, uma só fé, um só batismo; há um só Deus e Pai de todos... E ele é que concedeu a uns ser apóstolos, a outros evangelistas, a outros pastores e mestres, para aperfeiçoar os santos em vista do ministério, para a edificação do Corpo de Cristo,

até que alcancemos todos nós a unidade da fé e do pleno conhecimento do Filho de Deus, o estado de Homem Perfeito, a medida da estatura da plenitude de Cristo (Ef 4,4-6; 11-13).

Lembremos que o conceito de “Homem Perfeito” deve ser compreendido não simplesmente como o estado perfeito do cristão, mas num sentido coletivo: o próprio Cristo, o Homem Novo, arquétipo de todos os regenerados, o Cristo total, Cabeça e membros constituindo o seu Corpo (Bíblia de Jerusalém).

Considerando a totalidade crístico-eclesial das duas faces geográficas e culturais do Cristianismo Oriental e Ocidental, trata-se de um único Corpo, uma única Igreja, a Igreja de Cristo, que “respira com os dois pulmões”, como costumava repetir o Beato Papa João Paulo II. Essa expressão foi utilizada pela primeira vez pelo poeta e filósofo russo ortodoxo Vjacieslav Ivanov (1866-1949), o qual, desejando pertencer à plenitude da Igreja, aderiu à Igreja Católica em 1926, sem abandonar, todavia, as riquezas do Cristianismo Oriental (D. HUGO DA SILVA CAVALCANTE, OSB: *Introdução ao estudo do Código de Cânones das Igrejas Orientais*. Loyola, São Paulo, 2009, p. 26).

Por ocasião da promulgação do Código de Cânones das Igrejas Orientais (CCEO), em documento assinado no dia 18 de outubro de 1990, João Paulo II disse: “Desde o início da codificação canônica das Igrejas Orientais, a mesma e constante vontade dos romanos pontífices de promulgar dois códigos, um para a Igreja Latina e outro para as Igrejas Orientais Católicas, demonstra muito claramente que esses queriam conservar o que aconteceu por providência divina na Igreja, isto é, reunida por um único Espírito, deve respirar com os dois pulmões, o do Oriente e o do Ocidente, e arder na caridade de Cristo, como com um coração composto por dois ventrículos”.

As diversas tradições devem se completar, sempre em vista de algo maior, em vista de uma missão não somente transcendental e escatológica da salvação eterna, mas também histórica, ecológica e social. Lendo “os sinais dos tempos”, no mundo contemporâneo, as grandes tradições religiosas, principalmente as Igrejas cristãs, devem buscar o bem comum, a felicidade de toda a humanidade, a salvação do planeta. Então, precisamos unir os cristãos latinos protestantes, que gostam muito do Apóstolo São Paulo, os cristãos latinos cató-

licos, que gostam do Apóstolo São Pedro, e os cristãos orientais ortodoxos e católicos, que gostam do Apóstolo São João. Os paulinos são mais missionários. Os petrinus são predominantemente

legisladores e organizadores. Os joaninos são mais místicos e gostariam de resolver tudo pela oração e pelo amor. Para que tenhamos um Cristianismo mais autêntico e coerente, mais vivo e presente, mais penetrante e atuante, mais profético e transformador, como uma força realmente transfiguradora da realidade, temos que juntar os três grandes Santos – Paulo, Pedro e João – e trabalhar com eles, inspirando-se neles. Portanto: união, unidade, integração, participação.

Jesus Cristo, tendo cumprido a sua missão terrena, em sua oração de despedida chamada sacerdotal, faz a grande prece de oblação e de intercessão, na hora de seu sacrifício iminente. Jesus pede a sua glorificação; mas, com isso, não procura a sua glória; a sua glória e a do Pai são uma só. Jesus pede ao Pai para que santifique seus apóstolos, ou seja, que sejam separados, destinados e consagrados para Deus e seu serviço. Ele se santifica apresentando-se diante do Pai para ser um com ele e, diante dos homens, como a revelação perfeita. Pede ardentemente que seus discípulos vivam na verdade de Deus, santificados pela fé no Pai que ele lhes revelou. Por fim, Jesus ora pela Igreja dos fiéis, congregados pelo testemunho dos apóstolos, a fim de que a sua unidade suscite a fé na sua missão (Bíblia de Jerusalém).

Jesus reza humildemente: “não rogo somente por eles, mas pelos que, por meio de sua palavra, crerão em mim: a fim de que todos sejam um, como tu, Pai, estás em mim e eu em ti, que eles estejam em nós, para que o mundo creia que tu me enviaste” (Jo 17,20-21). Ele quer que entre os apóstolos exista a mesma unidade que existe entre ele o Pai; que o Pai, ele e os apóstolos formem uma unidade maior, unidade mística, trinitária, porque ali também está presente o Espírito Santo. Somente desta forma os apóstolos e nós, seus sucessores e seguidores, poderemos realizar a união do povo de Deus no Reino de Cristo. Um Reino de justiça, fraternidade e paz.

“Que todos sejam um” (Jo 17,21): é a nossa prece, é o nosso ideal, é a nossa dinâmica, é o nosso objetivo e a nossa missão como única Igreja de Cristo. Amém.

Dom Volodemer Koubetch, OSBM